

BUSKSKVETTEN

Nr. 2 * 1997 * 13. årgang

JORDUGLE

REDAKSJONELT:

REDAKTØR: Terje Bakken Tlf: 32877228 Kongleveien 21 <u>3055 Krokstadelva</u>	OPPLAG: 400 ABONNEMENT: kr.70,- pr. år
Redaksjonsmedarbeider: Leif Palmstrøm Post til Buskskvetten sendes til redaktøren.	<u>ANNONSEPRISER:</u> 1/1 side kr 500,- for 1 innrykk, kr 2000,- pr år 1/2 side kr 250,- for 1 innrykk, kr 1000,- pr år 1/4 side kr 125,- for 1 innrykk, kr 500,- pr år
NESTE NUMMER AV BUSKSKVETTEN KOMMER CA 1. SEPTEMBER FRIST FOR INNSENDING AV STOFF: 10. AUGUST	

NOF AVD. BUSKERUDS REPRESENTANT I NOFS LANDSSTYRE:
LEIF PALMSTRØM ØVRE EIKER I.L. - varamann: Erland Tollefsen D.O. I.L.

NOF AVD. BUSKERUDS STYRE 1997

Leder :	Torkild Jensen	D.O. I.L.	1997-1998
Nestleder:	Tonny Andersen	D.O. I.L.	1997
Sekretær /redaktor:	Terje Bakken	Øvre Eiker I.L.	1997-1998
Kasserer:	Bent Fjeldheim	Hemsedal I.L.	1997
1. styremedlem:	Jon Ludvig Hals	Øvre Eiker I.L.	1997-1998
2. styremedlem:	Leif Palmstrøm	Øvre Eiker I.L.	1997
1.varamedlem:	Lars Thomas Poppe	D.O. I.L.	1997-1998
2.varamedlem:	Erland Tollefsen	D.O. I.L.	1997
Revisor:	Martin Lindal	Hemsedal I.L.	1997
Valgkomite:	Lars Egil Furuseth (leder)	Geilo. I.L.	1997
	Olav Huso	Hemsedal I.L.	1997-1998
	Anders Hals	Øvre Eiker I.L.	1997-1998-1999
LRSK:	Torkild Jensen	D.O. I.L.	
Vinteratlas	Steinar Stueflotten	D.O. I.L.	

VIKTIGE ADRESSER INNEN NOF-BUSKERUD:

NOF Buskerud	c/o Terje Bakken, Konglevn.21	3055 Krokstadelva
NOF Øvre Eiker I.L.	Boks 31	3301 Hokksund
NOF Hemsedal I.L.	v/Bent Fjellheim	3560 Hemsedal
NOF Geilo I.L.	v/Lars Egil Furuseth, Dagali	3580 Geilo
NOF Drammen I.L.	Boks 288	3001 Drammen
NOF Ringerike I.L.	Boks 2058 Veien	3501 Hønefoss
LRSK :	Jon Ludvig Hals, Uranusvn. 2	3055 Krokstadelva
Vinteratlas:	Steinar Stueflotten, Damenga 19	3032 Drammen

Forsidebilde: Jordugle ved Fiskumvannet (foto: Leif Palmstrøm)

INNHOLD

Leder.....	Torkild Jensen.....	side 28
Vårstemning.....	Bjørn V.....	side 28
Årsmelding fra NOF avd. Buskerud		side 29
Regnskap fra NOF avd. Buskerud.....		side 30
Årets fugl 1998.....		side 30
NOF avd. Buskerud.....		side 31
Vannfugltellinger, januar 1997.....	Bjørn Harald Larsen.....	side 33
Ringerike og Høle.....	Ringerikes Blad.....	side 44
VinterAtlas i Buskerud 1996/97.....	Steinar Stueflotten.....	side 49
Fuglekasser og økologisk dyrking.....	Erland T. Tollefsen.....	side 53
Nytt fra NOF Drammen.....		side 53
Hvordan kan vi hjelpe åkerriksa.....		side 54
Sjeldne fugler i Buskerud 1993, 1994 og 1995..v/LRSK.....		side 55
Nytt fra NOF Øvre Eiker Lokallag.....		side 67
Buskerud rundt.....		side 68
Basiskunnskap fugler.....	NOF Øvre Eiker l.l.....	side 69
Når kommer våre trekkfugler tilbake til Norge? v/Gunnar Beggerud.		side 71
NOF's landsmøte.....		side 71

REDAKTØRENS BETRAKTNINGER

Vi er igjen inne i den fineste tiden på året. Trekkfuglene våre er på plass, det er full aktivitet overalt for å sikre nytt liv. Interessen for fuglefaunaen har vel kanskje aldri vært større enn nå, det viser bl.a. denne utgaven av Buskskvetten. Denne gangen hadde vi så mye stoff at vi syntes vi måtte utvide sideantallet og det er svært gledelig. Vi bør få med oss stoffet som er aktuelt, blir det liggende for lenge, mister det noe av interessen. Med fire nummer hvert år, skal og må stoffet være relativt nytt.

NOF avd. Buskerud er på offensiven som aldri før. Vi har aktive lokallag, mange bidragsytere til Buskskvetten og ikke minst, et meget aktivt LRSK. I dette nummeret har de tatt for seg årene 1993, 1994 og 1995. De jobber nå videre med 1996 og 1997 og dette materiale vil bli publisert så snart det er ferdig. Når det gjelder lokallagene regner vi sikkert med at det også er stor aktivitet på Geilo og i Hemsedal, men vi hører lite fra dere. Dere slår til i neste nummer? Interessen på Ringerike er også stor. Over 100 personer hadde vært med Viggo Ree på ekskursjon nå i vår. Et lokallag burde være mulig å få til på sikt.

Mange har etterlyst flere bilder i Buskskvetten. I nr en var det svært få, men dette var unntaket. Rundt 15 bilder er passe, men det kommer an på tilgangen på stoff. Er det mye som skal være med, vil det gå ut over antallet bilder. Ikke alle er like flinke til å respektere fristen for innlevering av stoff. Heretter blir vi strengere på dette. Vi skal være nøye med utgivelsesdatoen, dette har noe med orden å gjøre. Redigeringen vil nok bli bedre etterhvert, men det er amatører som jobber med bladet, så dere får ta det som det er. Vi synes det aller viktigste er å få ut stoff angående fuglefaunaen vår. Fortsatt tar vi med takk imot annonser eller hjelp til å tegne annonser. Slike nummer som denne gang kan vi ikke gi ut hver gang uten støtte, så vi mottar all hjelp med takk. På gjensyn i september.

G O D S O M M E R !

HUSK AT FRISTEN FOR INNLEVERING AV STOFF TIL NR.3-1997 ER:

10. AUGUST

Leder

Ja, så er jeg tilbake som leder igjen, da. Jeg håper at jeg fortsatt kan bidra med noe, selv om jeg for tiden ikke bor i Buskerud. Det meste av arbeidet vil nok ligge på dere som til daglig holder til i fylket. Et mål må være at Buskerudornitologer trekker enda mer i samme retning i fremtiden. Gjør vi det, er det utrolig hva vi kan få til!

Våren er her, og fugletrekket er vel på hell når dere leser dette. Det er en spennende tid for oss fuglefolk. En tid da alt kan skje, en tid som kan by på sjeldne fuglegjester. Mens jeg først er inne på det: Jeg har en innrømmelse å komme med: **Jeg er en krysser!!** Ja, du leste riktig - jeg er en av disse forferdelige, plagsomme artsjegerne som reiser rundt for å se sjeldne fugler. Som fører lange lister over hvor mange arter jeg har sett på landsbasis, i fylkene og så videre. Jeg innrømmer at jeg har reist flere mil for å oppsøke sjeldenheter - ja, i påsken var jeg faktisk i Trøndelag for å se på en lappugle som satt der. Rett nok var det i forbindelse med en ferietur, men lappugla var en avgjørende årsak til at jeg dro dit.

Er det ikke merkelig at jeg er opptatt av slikt? Jeg synes utrolig nok at det er **spennende** å se fugler som jeg ikke har sett før. Endog finner jeg glede i å se fugler på steder hvor de normalt ikke er så vanlige! Jeg er stolt over å tenke tilbake på at jeg så Buskeruds første stivhaleender, og jeg syntes at det var kjempegøy å være med på å bestemme en langnebbekkasinsnipe som dukket opp på Lista i fjor høst. Du synes kanskje det er merkelig at jeg er opptatt av slikt? Vel, jeg kan fortelle deg at det er flere av oss her i fylket. Faktisk tør jeg gå så langt som å påstå at de fleste fuglefolk faktisk synes at det er spennende å se nye fuglearter! Men det er tydeligvis hardt å innrømme. Da er det mye mer populært å rakke ned på disse bensinslørende, gale artsjegerne som svimer land og strand rundt med bilvindustativ og mobiltelefon etter ornitologiske "bomber"... Når alt kommer til alt, er de nok stort sett interessert i fugl på samme vis som deg, og de gjør mye verdifullt registreringsarbeid. Så kanskje er det ikke så mye hensikt i å henge ut sånne som meg i alle sammenhenger - ??

GOD HEKKESESONG!

Hilsen fra Torkild Jensen
- krysser -

VÅRSTEMNING !

Det synger i «bratta» mot Gamlevollen i kveld. Borgebekken har i ly av snøsmeltingen lenger inne på åsen, endelig stemmet opp «vårsymfonien». Våre bevingede venner med kjøttmeisen og bokfinken i spissen, vil også være med å sette toner til vårvelden, og stemmer i sine vakreste melodier. Ja, det er vår og nå håper vi bare vind fra sør jager en «kranglevoren» nordavind «pokker i vold».

Passert Storemyr er det en liten avstikker bort på en åskam med en liten pust i bakken. Sannelig er det litt av et panorama som en kan studere herfra. I nordvest ligger Norefjell, badet i lav kveldssol, og også Bukollen ytterst i Vassfaret kan såvidt skimtes i denne vakre vårvelden.

Nei, nå får en komme seg videre. Det er en god tur en har foran seg. Målet er ei «lurvete» barhytte lenger inne på skogen. Den ligger på behørig avstand fra orremyra som skal besøkes grytidlig i morgen

Bjørn V.

ÅRSMELDING 1996 FOR NOF AVD. BUSKERUD.

1. Foreningens status.

Beholdning pr. 31.12.96: ca. kr.23.000,-

2. Styrets sammensetning.

Etter årsmøtet 01.03.96 fikk styret denne sammensetningen:

	<i>Titel</i>	<i>Periode</i>	<i>Lokallag</i>
Per Furueth	Leder	1996	Geilo l.l.
Erland Tollefsen	Nestleder	1996-1997	Drammen og Omegn l.l.
Lars Egil Furueth	Sekretær	1996	Geilo l.l.
Bent Fjeldheim	Kasserer	1996-1997	Hemsedal l.l.
Terje Bakken	1. styremed./redaktør	1996-1997	Øvre Eiker l.l.
Olav Huso	2. styremedlem	1996	Hemsedal l.l.
Lars Thomas Poppe	1. varamedlem	1996	Drammen og Omegn l.l.
Knut Erik Langehaug	2. varamedlem	1996-1997	Hemsedal l.l.
Martin Lindal	Revisor	1996	Hemsedal l.l.
Magne Sjøblom	Valgkomite-leder	1996	Øvre Eiker l.l.
Lars Egil Furueth	Valgkomite-medlem	1996	Geilo l.l.
Torkild Jensen	Valgkomite-medlem	1996	Drammen og Omegn l.l.

3. Møtevirksomheter og annen aktivitet.

Det har vært avholdt 3 styremøter hvor i alt 21 saker er behandlet. Møtene har vært avholdt på Austvoll på Flå. Årsmøtet ble holdt i Hokksund 1.mars, hvor det møtte 14 personer.

4. Prosjekter og komiteer.

Fylkeslaget har stått for ett prosjekt med støtte fra Viltfondmidler i 1996:

-*Fiskeørnprosjektet*, med Tonny Andersen som prosjektleder og Torkild Jensen som sekretær. Prosjektet avholdt 2 møter i 1996.

LRSK- komiteen har bestått av; Tom Schandy (leder), Ole E. Bakken, Kendt Myrmo og Anders Hals.

5. Buskskvetten.

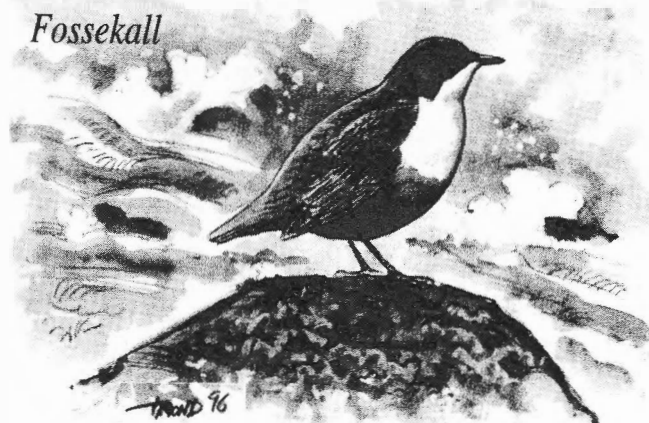
Ny redaktør for 1996 var Terje Bakken som avløste Anders Hals.

Det kom ut 4 nummer på i alt 91 sider i A4-format.

Dagali, 1 april 1997

Lars Egil Furueth

Lars Egil Furueth
(sekretær)

Årets Fugl
1997

ÅRSREGNSKAP NOF AVD. BUSKERUD 1996Inntekter:

Medlm. kont (1995)	190,00
Annonser Buskskvetten	250,00
Abb. Buskskvetten	120,00
Viltfondsmidl.	6000,00
Årsmøte NOF	1390,00
Innbetalt	1500,00
Renter	294,91
	<hr/>
	9744,91

Utgifter:

Trykking Buskskvetten	9810,00
Porto	1941,50
Årsmøte NOF-Buskerud	2800,00
Gebyr bank/post	38,00
	<hr/>
	14589,50

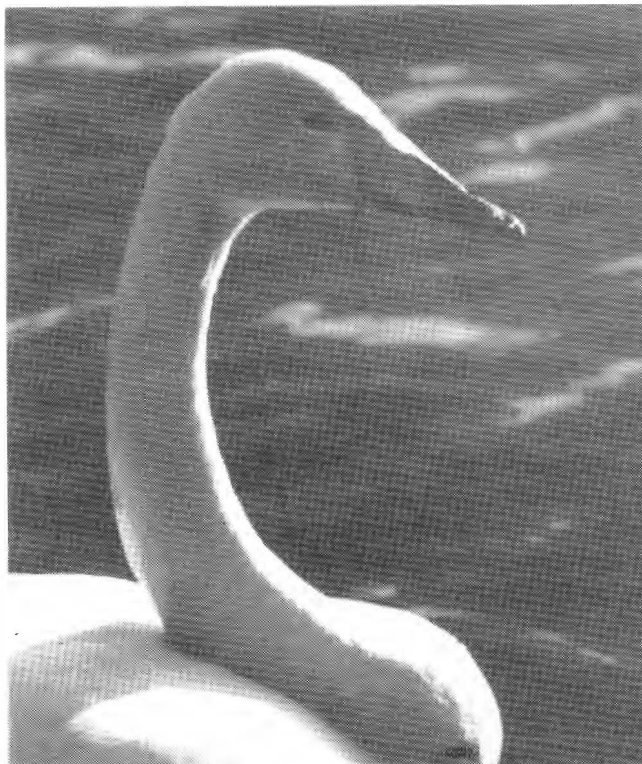
Beholdning 1.1.96	28117,18	
Beholdning 31.12.96		23272,59
	<hr/>	<hr/>
	37862,09	37862,09

Resultat 1996 -4844,59

Hemsedal 01.01.97
Bent Fjerdheim
 Bent Fjerdheim
 kasserer

Hemsedal 01.01.97
Martin Lindal
 Martin Lindal
 revisor

*Revidert og funnet
i orden.*

Mørkert bestandsnedgang for sangsvane
i Buskerud. (foto: Leif Palmstrøm)

ÅRET FUGL 1998

HØNSEHAUK

Toppand (foto: Leif Palmstrøm)

Laksand (foto: Leif Palmstrøm)

NOF avd. Buskerud

Referat fra årsmøtet 7. april 1997 kl. 18.30 på Ungdomsheimen i Vestfossen.

16 personer møtte.

1. Årsmøteinncalling og dagsorden ble godkjent uten merknader.

2. Torkild Jensen ble valgt til dirigent og Terje Bakken ble valgt til referent.

3. Årsberetning ble lest av Lars Egil Furuseth. Vannfugltelling skal være med i årsberetningen. Med denne tilføyelsen ble årsberetningen godkjent.

Regnskap: Kasserer Bent Fjeldheim la fram regnskapet. kr 1100,- skal plusses på. Kr 1500,- som er uspesifisert er sansynligvis aksjer i Naturundersøkelser A/S. Det er ikke betalt kontingent for 1996 for NOF Øvre Eiker Lokallag, NOF Drammen og NOF Hemsedal. NOF Geilo har betalt for 1996. Heretter sender NOF avd. Buskerud ut innkreving av kontingent innen 1/10. Kontingent for 1996 innkreves umiddelbart. For 1997 er søkt viltfondsmidler til fiskeørnprosjektet på kr 5000,-. Styret sjekker opp om lokallagene har betalt porto for Buskskvetten. Tidligere vedtak følges opp. Under disse forutsetninger kan regnskapet godkjennes. Det vil være naturlig at nytt regnskap settes opp for godkjenning på årsmøtet i 1998.

4. Valg

En representant med varamann fra NOF avd. Buskerud skal velges til NOFs landsstyre.

Valgt til representant ble Leif Palmstrøm.

Varamann ble valgt Erland Tollefsen.

Det nye styret ble valgt slik:

Leder	Torkild Jensen	NOF Drammen	1997-1998
Nestleder	Tonny Andersen	NOF Drammen	1997
Sekretær/red.	Terje Bakken	NOF Øvre Eiker	1997-1998
Kasserer	Bent Fjeldheim	NOF Hemsedal	1997
1. styremedlem	Jon Ludvig Hals	NOF Øvre Eiker	1997-1998
2. styremedlem	Leif Palmstrøm	NOF Øvre Eiker	1997
1. varamedlem	Lars T. Poppe	NOF Drammen	1997-1998
2. Varamedlem	Erland Tollefsen	NOF Drammen	1997
Revisor	Martin Lindal	NOF Hemsedal	1997
Valgkomite	Lars Egil Furuseth	NOF Geilo	1997
	Olav Huso	NOF Hemsedal	1997-1998
	Anders Hals	NOF Øvre Eiker	1997-1998-1999

5. Fiskeørnprosjektet 1996

Fra Fylkesmannen er det oppgitt 35 reirplasser. Vi kjenner 10 par. Bestanden teller mindre enn 20 par.

Prosjektet går videre fram til år 2000. Frode Løseth skal hjelpe oss med prosjektet. Økning av bestanden i Aust-Agder. Vi har fått i viltfondsmidler 1997 kr 5000,- til prosjektet.

6. LRSK

Her er skjedd store forandringer siden høsten 1996. Det ble tatt et initiativ til å blåse liv i komiteen og ny komite ble valgt i desember 1996, se Buskskvetten nr 1/1997 side 6 og 7.

7. VinterAtlasprosjektet i Buskerud

Steinar Stueflotten orienterte. Fram til årsmøtet hadde han fått inn 74 skjemaer, 51 ruter dekket og 14 observatører. 80 arter er observert. Fylkesdekningen er middels god. Bra i sør, ellers dårlig. Styrene i lokallagene tar dette opp på sine møter.

8. Norsk Hekkefugltaksering

Her er lite gjort i Buskerud. Torkild J er leder av prosjektet. Han setter inn en orientering i neste Buskskvetten.

9. Fastsettelse av kontingent for 1997-1998.

Her var det flere forslag. Det var forslag på kr 20,-, kr 30,- og kr 40,- pr medlem pr. år. Etter 1. avstemning ble resultatet følgende:

Kr 20,- 5 stemmer

kr 30,- 8 stemmer

kr 40,- 3 stemmer

kr 40,- ble forkastet mot 13 stemmer.

Avstemning mellom kr 20,- og kr 30,- pr. medlem pr. år:

kr 20,- 3 stemmer

kr 30,- 13 stemmer

Medlemskontingenten for 1997-1998 er satt til kr 30,- pr medlem pr. år.

10. Innkomne forslag

Ingen

11. Arbeidsplan for 1997-1998

Det nye styret får i oppdrag å utarbeide denne. Godkjent.

12. Eventuelt

Bent Fjeldheim tok opp tanken om spilleautomater. Det går an å inngå kontrakter om slike. Idrettslaget i Hemsedal har en slik kontrakt med et firma. Vi bør se på saken.

Anders Hals tok opp problemet med kollisjon fugl-lufttrekk el.kabel over Fiskumvannet. Det er tanker om å legge de elektriske kablene i bakken. Anders setter opp et skriv til Fylkesmannen i Buskerud.

Årsmøtet avsluttet ca. kl. 22.15.

TILSKUDD TIL NATURFORVALTNINGSTILTAK FOR 1997

Tildeling fra Fylkesmannen i Buskerud, Miljøvernavdelingen til NOF avd. Buskerud:

Prosjekt fiskeørn	kr 5000,-
Overvåking av høst-og vinterbestand, sangsvaner	kr 4000,-
Vintertelling av vannfugl i Drammensvassdraget	kr 4000,-
Overvåking av hekkebestanden og ungeprod. hos vannfugl i Steinsfjorden og nordre/østre deler av Tyrifjorden	kr 4000,-
Prosjekt fossefall	kr 6000,-
Vannfugltelling i Hallingdalsvassdraget	kr 5000,-
Totalt	kr 28000,-

Det er krav til rapportering og revisjon. Fristen for å rapportere til Fylkesmannen er 1. mars 1998. NOF avd. Buskerud skal da rapportere hva som er utført for tilskuddet.

M-YODOR

VANNFUGLTELLINGER I NEDRE/ØSTRE BUSKERUD I JANUAR 1997

Av Bjørn Harald Larsen

ARBEIDSOPPLEGG OG DEKNINGSGRAD

Vannfugltellingene omfattet Begna, Randselva, Storelva, Tyrifjorden, Drammenselva, Vestfosselva og Loselva. De fleste elvestrekningene ble dekt tilnærmevis 100%, og enkelte strekninger ble også gått for å få gode tall på vannfuglene. Forøvrig ble det talt fra gode utkikkspunkt både langs elvene og langs Tyrifjorden. Tellingene ble utført 12.1.(nedre deler av Drammenselva), 17.1. og 18.1.97. De nedre delene av Drammenselva ble kontrollert på nytt 18.1., noe som forhindret dobbelt-tellinger.

Feltarbeidet ble utført av Anders Hals (Vestfosselva og Loselva), Torkild Jensen og Tonny Andersen (nedre del av Drammenselva), Bjørn Harald Larsen (Begna, Tyrifjorden og Drammenselva) og Kendt Myrmo (nedre del av Begna, Randselva og Storelva). Prosjektet ble finansiert av viltfondsmidler fra miljøvernavdelingen hos Fylkesmannen i Buskerud.

Etter en meget hard kuldeperiode i siste halvdel av desember og første halvdel av januar, var isleggingen av vassdragene i Nedre Buskerud på nivå med det som var normalt på slutten av 1970-tallet og første halvdel av 1980-tallet. Omkring 10. januar var hele Tyrifjorden islagt med unntak av ei lita råk ut fra Storelva og i utosen ved Vikersund. I elvene var det bare mindre råker i nærheten av stryk og fosser. Bare de nedre delene av Randselva, samt Vestfosselva var åpne over lengre strekninger. Mildvær den siste uka før tellingene, og under tellingene, gjorde imidlertid at elvene gikk opp igjen. Den eneste elvestrekningen med vesentlig islegging var Drammenselva sør for Langesøya og partier av Begna sør for Hallingby. Også sundet fra Drolsum til Vikersund i sør-vestenden av Tyrifjorden var isfritt under tellingene, samt at råka ut fra Storelva strakte seg helt over til vestsida av fjorden sør for Veholt.

Telleforholdene var overveiende meget gode i år, med lettskyet/disig vær og temperaturer omkring null. Lengst i sør var det noe tåke, men denne lå såpass høyt at det ikke utgjorde noe problem langs elvene.

RESULTATER

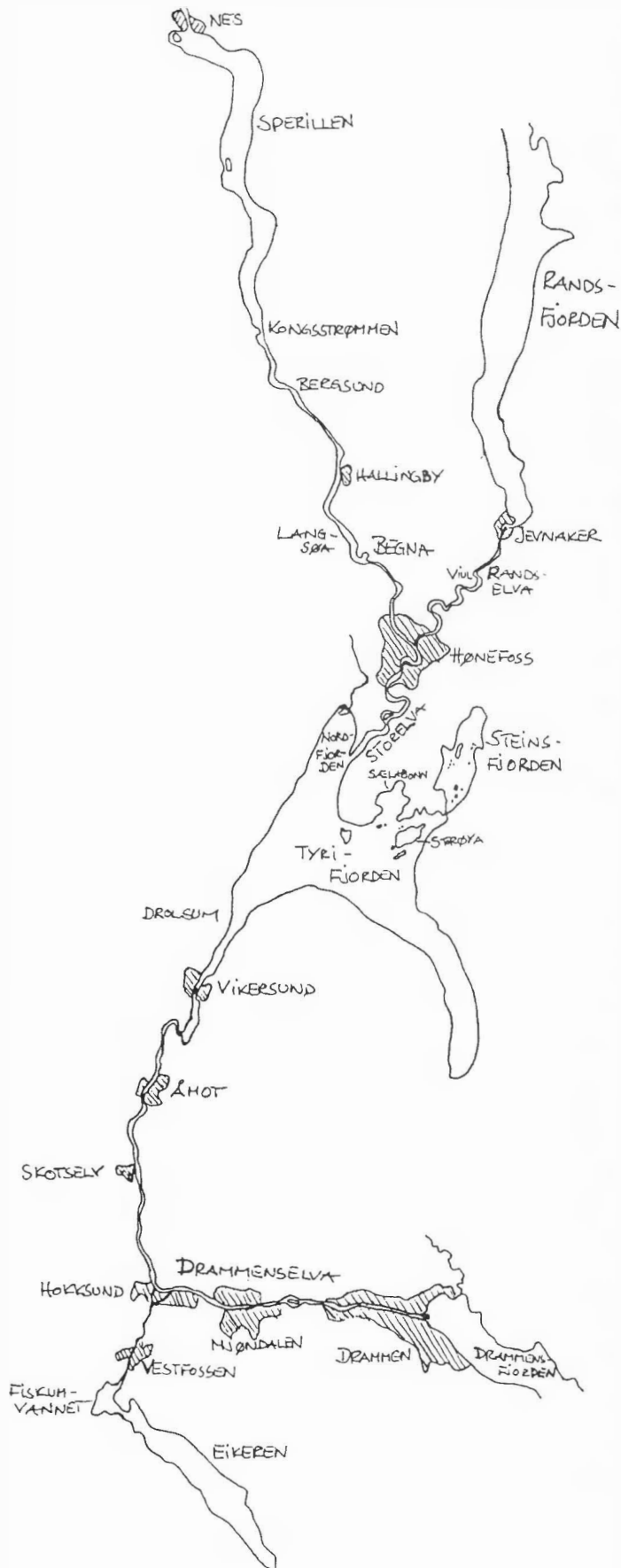
Samlet telleresultat

På tross av den lange og vedvarende kuldeperioden før jul og inn på nyåret som førte til enda større gjenfrysing av vassdragene i undersøkelsesområdet enn vinteren 1995/96, ble årets resultat bedre enn fjorårets. Men økningen på 750 vannfugler skyldes nesten utelukkende en overraskende økning i gråmåketallet, samt at stokkanda opptrådte noe mer tallrikt i år. Samlet ble 2766 vannfugler fordelt på 13 arter observert. De mest tallrike vannfuglartene var stokkand (792 ind), gråmåke (669 ind) og kvinand (425 ind). Svanebestandene er nå omlag like store, og det ble registrert hhv 354 sangsvaner og 313 knoppsvaner.

Det var altså stokkanda (+47%) og gråmåke (nesten 4-dobling) som viste mest markert økning fra fjorårets telling. Dette var overraskende tatt i betraktning den harde vintren, og disse artenes tidligere observerte avhengighet av vinterklimaet (Larsen 1996a og b). Også kvinand og knoppsvane viste mindre endringer i positiv retning, men begge arteene forekommer nå i betydelig mindre antall enn på første halvdel av 1990-tallet. Svartbaken følger gråmåka og opptrer bare i særlig antall de vintrene hvor gråmåka er tallrik. Fossekallen økte også noe i antall fra fjorårets resultat.

For tredje året på rad gikk sangsvanebestanden tilbake i antall, og ligger nå på omlag 1/3 av bestanden i årene 1991-1993. Laksanda fikk også redusert sin vinterbestand fra 1996 til 1997, fra 126 ind til 102 ind. Av de fåtallige artene holder fortsatt en liten bestand av dvergdykker stand på de faste lokalitetene i Randselva, Vestfosselva og Begna. Kanadagåsa ser ut til å reagere meget kraftig på harde vintre, og er nå nærmest borte som overvintrende art i området. En liten bestand av toppand holder imidlertid stand ved utosen av Tyrifjorden og på Bergsjø; et titalls fugler er observert her de to siste vintrene. Forøvrig ble ei siland sett i Drammenselva ved Mjøndalen, mens ei fiskemåke holdt til ved utosen av Storelva ved Averøya.

Drammensvassdraget i Nedre Buskerud

Sothone (foto: Leif Palmstrøm)

Svartbak (foto: Leif Palmstrøm)

KIKKERTER

Vi har godt utvalg i alle priser og størrelser. Zeiss - Swarovski - Japanske - Russiske

ALLE PRISKLASSER

SYNSSENTERET
SPITEN

Storgata 20, 3600 Kongsberg. Tlf. 32 73 17 48

Tendensen vi registrerte i fjor vinter - med store ulikheter i fordelingen av fuglene på vassdrag mellom milde og harde vintre - ble ytterligere forsterket i år. Selv om Drammenselva, vesentlig pga stor stokkand- og måkebestand, hadde klart flest vannfugler (1732 ind), er det verdt å merke seg at Vestfosselva med sine beskjedne vannarealer hadde flere vannfugler (348 ind) enn både Begna (243 ind), Randselva (161 ind), Tyrifjorden (143 ind) og Storelva (139 ind). For sammenligningens skyld kan det nevnes at den milde vinteren 1992/93 ble det bare talt 145 vannfugler i Vestfosselva, og det var minst av samtlige undersøkte vassdrag i Nedre/Østre Buskerud (Larsen 1993).

De viktigste enkeltlokalitetene for overvintrende andefugler i år var Bergsjø (213 ind), strekningen Gulskogen-Strømsøy i Drammenselva (213 ind) og strekningen Fiskumvannet-Vestfossen i Vestfosselva (188 ind).

Tabell 1. Resultater fra tellingene av vannfugl i Nedre Buskerud 12.-18.1.97.

Art	Begna	Rands- elva	Stor- elva	Tyri- fjorden	Drammens- elva	Vest- fosselva	Sum
Dvergdykker	1	1				2	4
Sangsvane	99	22	7	3	56	167	354
Knoppsvane		35	7	80	171	20	313
Kanadagås					1		1
Stokkand	25	57	54	1	543	112	792
Toppand			1	8	4		13
Kvinand	85	26	61	24	191	38	425
Siland					1		1
Laksand	27	1	9	18	44	3	102
Fiskemåke				1			1
Gråmåke				2	667		669
Svartbak					18		18
Fossefall	6	19		6	36	6	73
Sum vannfugl	243	161	139	143	1732	348	2766

Sangsvanene var konsentrert til øvre deler av Vestfosselva og midtre deler av Begna (Langsøa), med bare mindre forekomster på andre lokaliteter. Som vanlig lå de fleste knoppsvanene ved utosen av Tyrifjorden og på Bergsjø, men i år lå det også mange ved Skotselv og mer enn vanlig også i nedre deler av Randselva og i Vestfosselva. De største stokkandforekomstene var i nedre og midtre deler av Drammenselva, samt i Vestfosselva ved Hokksund. Også i Hønefoss, både i Randselva og i Storelva, lå det som vanlig større stokkandflokker. Kvinandas viktigste lokaliteter var også denne vinteren Kongsstrømmen ved utosen av Sperillen, Bergsjø og strekningen Gravfoss-Sporpind i Drammenselva, men gledelig nok ser det ut til at bestanden i Storelva holder på å ta seg opp igjen etter en stor bølgedal. Laksanda lå spredt i alle vassdrag, uten noen spesielt viktige lokaliteter. Gråmåkene benyttet avfallsplassene på Åmot og Mile, og hviler på Bergsjø (500-600 ind) og i nedre deler av Drammenselva (100-150 ind). Gravfoss og Hellefoss i Drammenselva var, foruten Randselva mellom det nederste kraftverket ved Viul og Hovsenga, de beste fossefallområdene denne vinteren.

Begna

Begna var noe mer islagt i nedre deler (fra Pålerud til Hønefoss) enn i fjor. Nord for Langsøa var det svært lite is etter at mildværet de siste dagene før tellingene hadde gjort sin virkning.

Både sangsvane og kvinand gikk betydelig ned i antall fra i fjor, og begge artene kunne notere det svakeste resultatet siden tellingene startet i 1990. Sangsvanene lå konsentrert på Langsøa og ved Domningen sør for Hallingby, mens kvinendene som vanlig var mest tallrike i

Følgende forkortelser er benyttet i tabell 2-7: DV=dvergdykker, SA=sangsvane, KN=knoppsvane, KA=kanadagås, ST=stokkand, TO=toppand, KV=kvinand, SF=siland, LA=laksand, FI=fiskemåke, GR=gråmåke, SV=svartbak, FO=fossekall, - = ikke undersøkt, * = delvis islagt, # = helt islagt.

Tabell 2. Resultater fra tellingene i Begna 18.1.97.

Lok-nr.	Lokalitet	DV	SA	ST	KV	LA	FO	SUM
1	Høneren-Nes							-
2	Kongsstrømmen				49	4		53
3	Killingstrømmen				1			1
4	Killingstrømmen-Bergsund				1	5		6
5	Bergsund-Eriksplassen	1			2		2	5
6	Garntangen-Hallingby				3	9	4	16
7	Hallingby-Domningen		15	1	3	4		23
8	Langsøa		74		3	5		82
9	Pålerud-Hen							#
10	Hen-Follum		10	17				27
11	Mollvall			7	23			30
Sum lok. 1-11		1	99	25	85	27	6	243

Kongsstrømmen og på Mollvall. Det var påfallende lite kvinender å se i de midtre deler av Begna, som tidligere var gode områder for arten. Eksempelsvis lå det tilsammen 50 kvinender i lokalitet 5 og 6 i 1993 (Larsen 1993). Dette er en strekning av Begna med stabile isforhold.

Randselva

Med unntak av de stillere partiene av meanderen ved Viul var hele Randselva isfri.

Det lå noe mindre sangsvane i Randselva enn man kunne forvente ut fra temperaturforholdene i vinter. Tidligere har sangsvaneantallet økt betydelig i harde vintre (Larsen 1996a og b). Noen dager forut for tellingene ble det imidlertid observert 50-60 sangsvaner ved Hovsenga (K. Myrmo pers. medd.). Det var derimot temmelig bra med knoppsvane både ved Viul og ved Hovsenga, mens den årvisse dvergdykker ble «gått inn» på sistnevnte lokalitet.

Tabell 3. Resultater fra tellingene langs Randselva 18.1.97.

Lok-nr.	Lokalitet	DV	SA	KN	ST	KV	LA	FO	SUM
1	Aslakrud-Viul					6		1	7
2	Viul-Hvalsmoen		4	15		10		9	30
3	Hvalsmoen-Hønefoss	1	18	20	57	10	1	9	116
Sum lok. 1-3		1	22	35	57	26	1	19	161

Storelva

Storelva var islagt fra Helgelandsmoen til utløpet ved Averøya, noe som er normalt i en hard vinter. Ei uke før tellingene var isleggingen også betydelig i midtre deler av elva.

Kvinanda viser en gledelig oppgang på tredje året i Storelva, selv om det er langt igjen til de antallene som ble registrert først på 1990-tallet. I perioden 1990-1992 lå kvinandebestanden i Storelva på mellom 250 og 300 ind (Larsen 1996a). Forøvrig ble svanene bare registrert i små antall, mens storkanda økte noe fra fjorårets resultat.

Tabell 4. Resultater av tellingene i Storelva 18.1.97.

Lok-nr.	Lokalitet	SA	KN	ST	TO	KV	LA	SUM
1	Hønefoss-Monsrud	7	3	45		22	2	79
2	Monsrud-Busund bru					11	5	16
3	Busund bru-Averøya		4	9	1	28	2	44
Sum lok. 1-3		7	7	54	1	61	9	139

Tyrifjorden

Hele Tyrifjorden var islagt med unntak av ei råk ut fra Averøya til Veholt på vestsida og ei råk fra litt sør for Droisum til utosen av fjorden ved Vikersund.

Særlig sangsvana var usedvanlig fåtallig i et av sine kjerneområder i Nedre/Østre Buskerud - nemlig ved utosen av Tyrifjorden. Her lå det bare 2 sangsvaner denne vinteren, sammenlignet med et gjennomsnitt på 172 fugler i perioden 1990-1994 (Larsen 1996a). Også knoppsvana var noe mer fåtallig ved utosen enn tidligere år.

Tabell 5. Resultater fra tellingene i Tyrifjorden 17.1.97.

Lok-nr.	Lokalitet	SA	KN	ST	TO	KV	LA	GR	FI	FO	SUM
1	Steinsfjorden										#
2	Kroksundet										#
3	Storøysundet										#
4	Sælabonn										#
5	Bønsnes-Gomnes										#
6	Onsakervika-Averøya					1					1*
7	Røssholtstranda-Veholt										#
8	Veholt-Tyristrand	1				2	1		1		5*
9	Nakkerudtangen-Fjelltangen										#
10	Fjellbytangen-Droisumtangen										#
11	Droisum-Brekke	2	24		6	9	12				53*
12	Natveit-Vikersund		56	1	2	12	5	2		6	84
Sum lok. 1-12		3	80	1	8	24	18	2	1	6	143

Utosen av fjorden har tidligere vært en god vinterlokalitet også for stokkand, men under årets telling ble kun en hann observert! I underkant av 10 toppender holdt imidlertid stand i dette området.

Det er opplagt at den harde vinteren og den omfattende gjenfrysing av sundet nord for Vikersund rundt nyttårstider har ført til at mange fugler trakk ut fra dette området. Slik sett synes det som om området har klart viktigere funksjoner for vannfuglene i «normale» og milde vintre.

Drammenselva

Bare på strekningen Langesøya til utløpet i Drammensfjorden var det islegging av noe betydning i selve Drammenselva. I tillegg var de søndre delene av Bergsjø islagte.

Det var særlig stokkand og gråmåke som opptrådte i overraskende store antall i Drammenselva, både utfra det som var ventet mht den harde vinteren og i forhold til de siste vintrene. Stokkanda var spesielt tallrik i nedre deler av elva, mens de fleste stormåkene holdt til på avfallsplassen ved Åmot og hvilte på Bergsjø. Sammenlignet med tidligere år var ikke antallet av sangsvane og knoppsvane vesentlig redusert, men svanene lå mer spredt med forholdsvis mindre andel på Bergsjø. Bla. var Skotselv en viktig lokalitet for knoppsvanene denne vinteren. En eneste kanadagås ble registrert i år, og tilholdsstedet var som ventet Bergsjø.

Kvinandbestanden er fortsatt betydelig lavere enn på første halvdel av 1990-tallet, men Drammenselva hadde også i denne vinteren nærmere halvparten av bestanden i undersøkelsesområdet. Laksanda var spredt og fåtallig langs hele vassdraget, men som vanlig ble det største antallet registrert på Bergsjø. Her lå det også noen få toppender og den eneste kanadagåsa som ble registrert under årets telling.

Både i Gravfoss og i Hellefoss var det mer fossefall enn i et gjennomsnittår.

Tabell 6. Resultater fra tellingene langs Drammenselva 12.-18.1.97.

Lok- nr	Lokalitet	SA	KN	KA	ST	TO	KV	SI	LA	GR	SV	FO	SUM
1	Bergsjøen	3	85	1	61	4	46		13	540	12	3	768
2	Gravfoss						25		3			15	43
3	Sporpind	13					19		2			5	39
4	Åmot	3	8		8		7					3	29
5	Skotselv		52				25		7				84
6	Hellefoss- Hokksund	17	13		59		10		1	8		10	118
7	Hokksund- Horgen	9	2		12		24						47
8	Steinberg- Mjøndalen	11	5		38		12		3				69
9	Mjøndalen- Daler		4		85		19	1	12				121
10	Daler- Gulskogen				46		1		3	16	2		68
11	Gulskogen- Strømsøy		2		208		3			43	1		257
12	Strømsøy				26					60	3		89
Sum													
	lok. 1-12	56	171	1	543	4	191	1	44	667	18	36	1732

Vestfosselva/Loselva

Hele vassdraget var isfritt og etter mildværet siste uke før tellingene var det også forholdsvis mye åpent i utosen av Fiskumvannet.

Vi fikk i år demonstrert enda tydeligere hvilken sentral funksjon Vestfosselva har for overvintrende sangsvaner i Buskerud, og faktisk også i Sørøst-Norge i år med omfattende islegging. Intet annet vassdrag på Indre Østlandet huset flere sangsvaner midtvinters enn Vestfosselva i år. Det er de stabilt gunstige isforholdene, kombinert med rikelig tilgang på næring, som gjør at vassdraget blir så viktig for sangsvanene i «finbulvintre».

Forøvrig opptrådte også stökkanda i større antall enn tidligere registrert i vassdraget denne vinteren. Og som vanlig lå det en dvergdykker rett nord for Vestfossen. Den ble ikke sett på selve telledagen, men ble registrert ei uke før.

Tabell 7. Resultater av tellingene i Vestfosselva 18.1.97.

Lok-nr.	Lokalitet	DV	SA	KN	ST	KV	LA	FO	SUM
1	Fiskumvannet-Vestfossen		143	12	12	20	1	2	190
2	Vestfossen-Haug	2	20		16	14	2	4	58
3	Haug-Hokksund			6	84	4			94
4	Loselva		4	2					6
Sum lok. 1-4		2	167	20	112	38	3	6	348

BESTANDSUTVIKLING.

Vannfugltellinger har nå blitt utført i Drammensvassdraget i Nedre Buskerud til samme tidspunkt (medio januar) og med samme metodikk (vekt på fullstendig dekning av sammenhengende elvestrekninger og viktige vannfuglområder i innsjøene) over en periode på 8 år. Det mest iøyenfallende i materialet så langt, er vannfuglbestandenes sterke avhengighet av vinterklimaet. 1994, 1996 og 1997 har vært de hardeste vintrene i perioden, og disse vintrene har bestandene av de fleste vannfuglartene ligget vesentlig under gjennomsnittet for perioden.

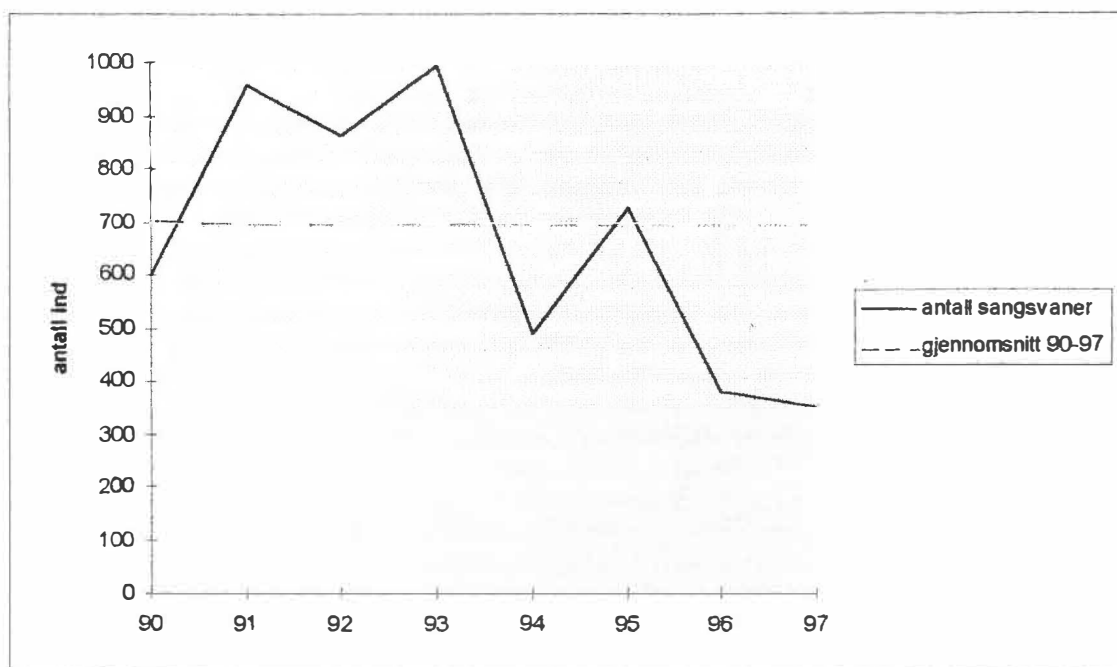
De mest hardføre artene - kvinand, laksand og fossekall - viser ikke så sterk avhengighet av vinterklimaet, og for disse artene er det sannsynlig at endringer i vinterbestanden reflekterer tilsvarende endringer i lokale/regionale hekkebestander.

Sangsvane

Bestanden ble redusert ytterligere noe fra fjorårets bunnivå, og ligger nå på samme nivå som etter de harde vintrene omkring 1986-1987. Bestanden synes svært avhengig av vinterklimaet, og særlig harde kuldeperioder i desember ser ut til å føre til at en stor del av høstbestanden trekker ut fra Tyrifjord-området. I registreringsperioden har midtvinterbestanden ligget 2-3 ganger høyere i milde vintre enn i harde vintre.

NB:
OBSERVERER DU ARTER SOM SKAL MELDES TIL LRSK SÅ GJØR DETTE SÅ SNART SOM MULIG.

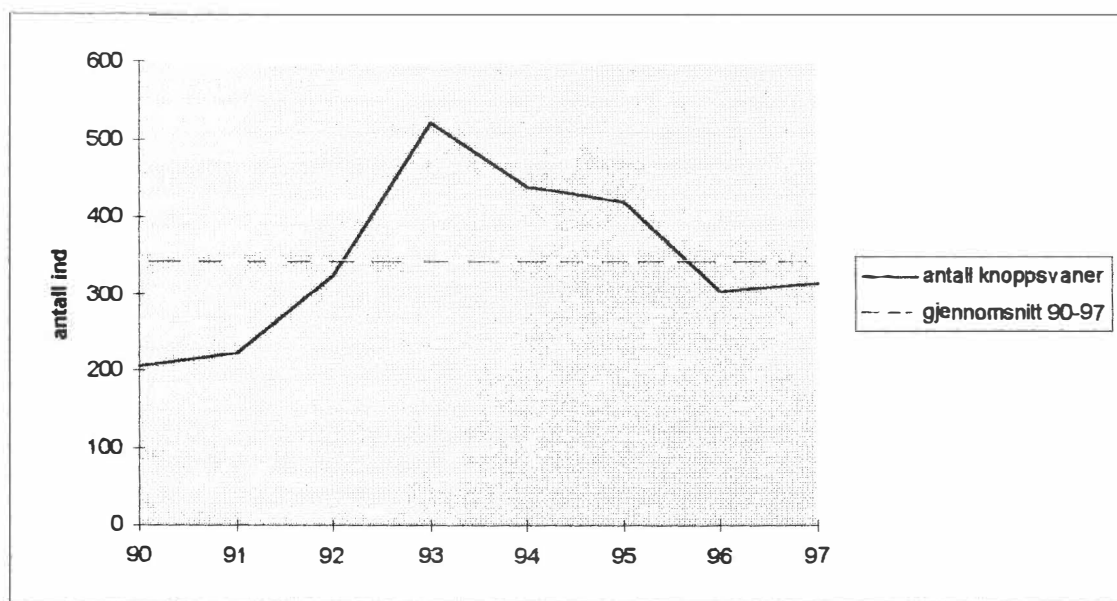
LRSK ER DER FOR Å BRUKES !!

Figur 1. Antall sangsvaner i Nedre Buskerud i perioden 1990-1997.

Knoppsvane

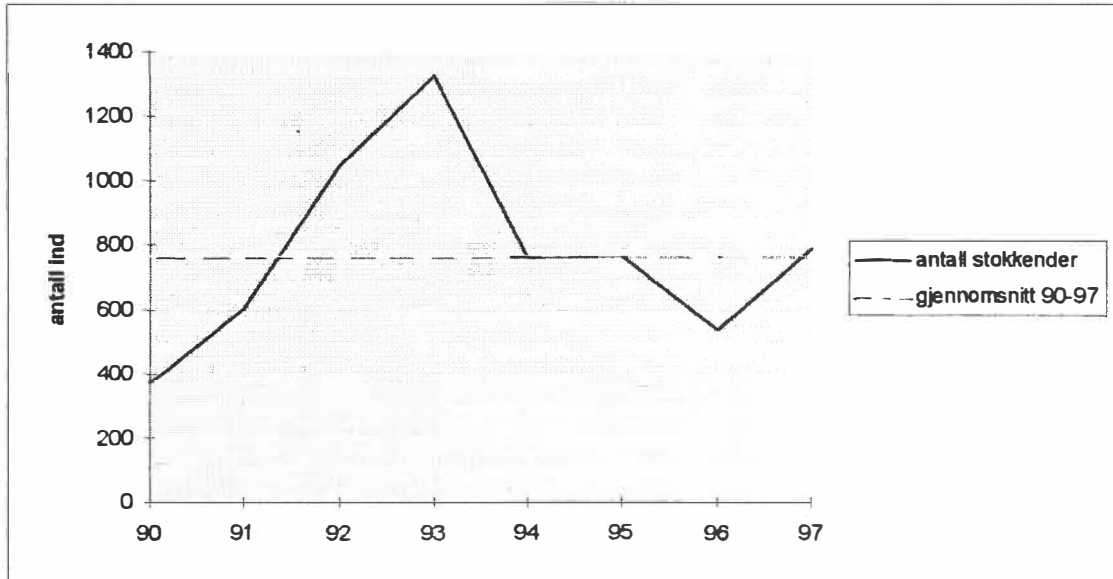
Over hele perioden har knoppsvane økt noe i antall, selv om bestanden de to siste årene har ligget betydelig under nivået i perioden 1993-1995. Også denne arten er tydelig påvirket av klimaet, men ikke i samme grad som sangsvana. Dette kan ha sammenheng med at knoppsvanene, særlig ved Vikersund og ved Hokksund, blir tilleggsføret gjennom vinteren.

Figur 2. Antall knoppsvaner i Nedre/Østre Buskerud i perioden 1990-1997.

Stokkand

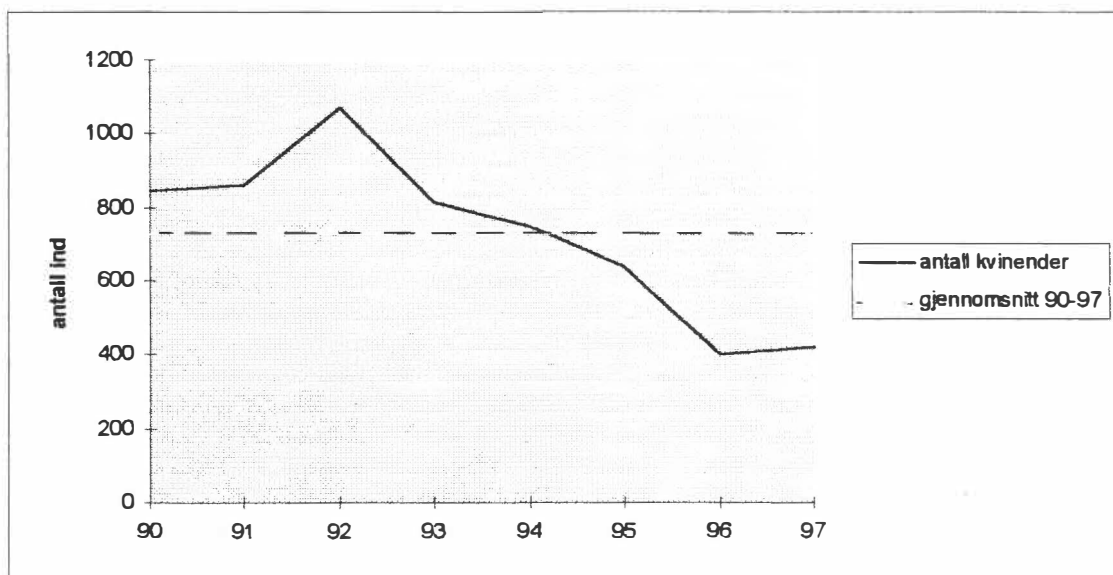
Stokkanda ser ut til å ha stabilisert seg på en vinterbestand mellom 600 og 800 ind i undersøkelsesområdet de siste vintrene, etter at klimaet har vært noe mer normalt vinterstid. Etter flere milde vintre på hverandre, kom bestanden nesten opp i det dobbelte vinteren 1992/93.

Figur 3. Antall stokkender i Nedre/Østre Buskerud i perioden 1990-1997.

Kvinand

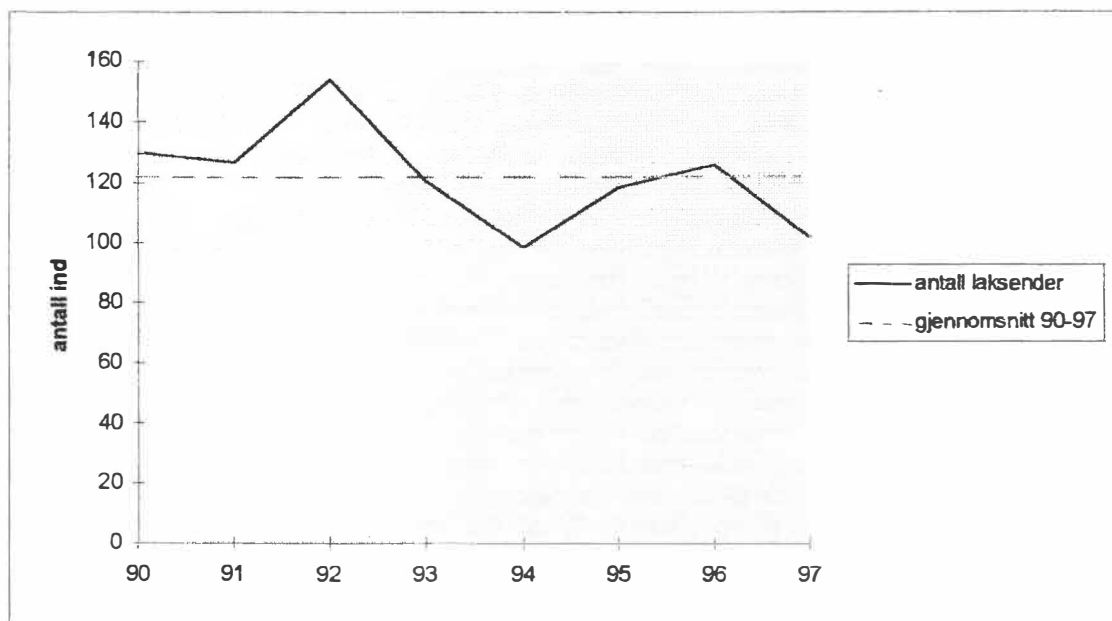
Vinterklimaet ser ikke ut til å regulere kvinandbestanden like sterkt som f.eks. sangsvane og stokkand. Arten er da heller ikke så avhengig av isfrie, grunne og stilleflytende partier av vassdragene som det de forannevnte artene er. Den bestandsnedgangen vi har observert i Buskerudvassdragene vinterstid kan derfor være et uttrykk for at hekkebestanden som fuglene rekrutteres fra - trolig østre deler av Buskerud, Hadeland og Valdres - også reduseres.

Figur 4. Antall kvinender i Nedre Buskerud i perioden 1990-1997.

Laksand

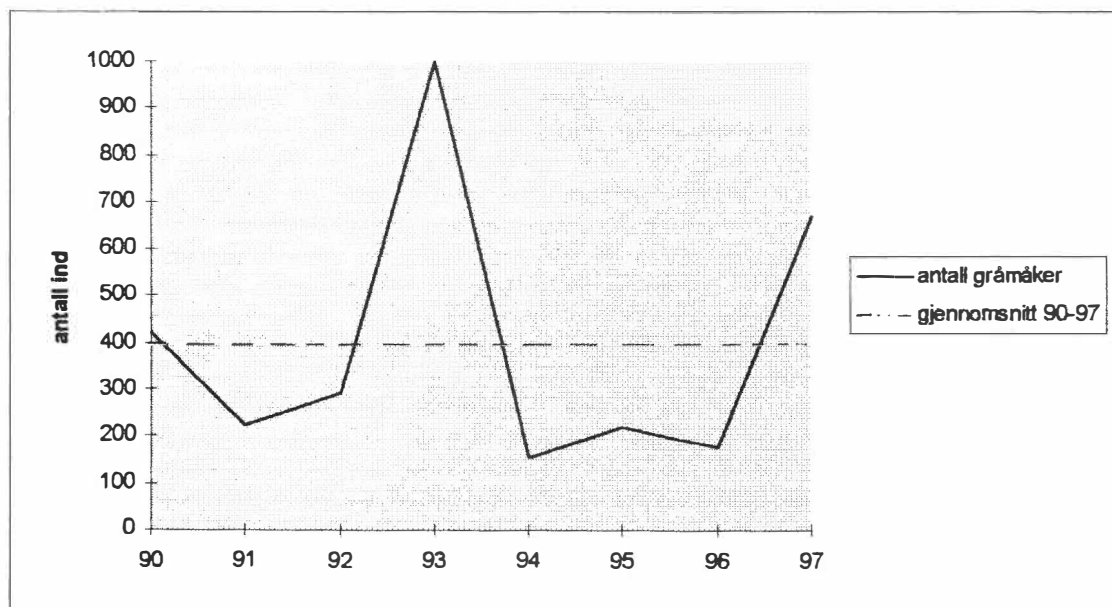
Laksanda er den arten som viser størst stabilitet i vinterbestanden. I hele perioden har bestanden ligget mellom 100 og 150 fugler. Høstbestanden i Tyrifjorden varierer betydelig, mellom 200 og 600 ind i november i samme periode (egne obs), men vinterantallene er altså helt uavhengige av disse variasjonene. Trolig er det tilgangen på næring som begrenser bestanden vinterstid.

Figur 5. Antall laksender i Nedre/Østre Buskerud i perioden 1990-1997.

Gråmåke

Gråmåka synes å ha en meget ustabil bestand i området, og temmelig strengt regulert av vinterklimaet. Imidlertid var bestanden overraskende stor i år, på tross av en svært hard vinter. Dette kan ha sammenheng med at gråmåkene er mer mobile enn andre vannfuglarter midtvinters, og at gråmåkene som oppholdt seg langs Drammenselva hadde trukket inn fra Oslofjorden når mildværet satte inn før tellingene ble utført.

Figur 6. Antall gråmåker i Nedre/Østre Buskerud i perioden 1990-1997.

Samlet telleresultat

Samlet telleresultat for perioden 1990-1997. Tegnforklaring:

++ = markert bestandsøkning - = mindre bestandsnedgang 0 = uforandret vinterbestand
 + = mindre bestandsøkning -- = markert bestandsnedgang U = ustabil bestand

Art	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	B.utv.
Toppdykker	1								
Dvergdykker	1	6	4	5	1	5	3	4	0
Gråhegre			3	4					
Sangsvane	600	958	863	994	492	727	380	354	--
Dvergsvane			1						
Knoppsvane	200	224	323	521	440	420	303	313	++
Kanadagås	68	88	146	166	10	47	2	1	U
Grågås			3	1					
Stokkand	372	602	1049	1329	760	766	540	792	+
Snadderand						1			
Brunnakke		1							
Krikkand			2						
Toppand		35	67	86	72	74	9	13	+
Bergand				2					
Taffeland			1	1					
Kvinand	844	862	1069	813	744	636	404	425	--
Havelle						1			
Siland	3				1		1	1	
Laksand	105	127	154	121	99	118	126	102	0
Lappfiskand		1	1						
Sothøne		2	2	8	3	3			U
Fiskemåke	4	20	6	38	26	7		1	U
Gråmåke	420	225	291	998	155	219	174	697	U
Svartbak	5	2	2	29	7	15	3	18	U
Isfugl							1		
Fossefall	(15)	65	32	44	72	54	55	73	0
Sum vannfugl	2638	3210	4019	5140	2882	3093	2016	2766	

LITTERATUR

Larsen, B.H. 1993. *Vintertellinger av vannfugl i Nedre Buskerud 1993*. Norsk Ornitologisk Forening, avd Buskerud. 18 s.

Larsen, B.H. 1996a. Overvåkning av overvintrende vannfugl i Nedre/Østre Buskerud 1990-1994. *Fugler og Natur i Buskerud nr 1-1996 (3): 1-72*.

Larsen, B.H. 1996b. *Vintertellinger av vannfugl i Nedre/Østre Buskerud 13.-14. januar 1996*. *Fugler og Natur i Buskerud nr 2-1996 (3): 1-14*.

RINGERIKE OG HOLE

Fra Ringerikes Blad har vi sakset en del stoff angående fuglelivet på Ringerike og Hole. De drivende kreftene er 3 personer, Kendt Myrmo, Viggo Ree og Bjørn Harald Larsen. Sistnevnte er riktignok bosatt på Raufoss, men han har i en årrekke drevet med fugleobservasjoner i Buskerud, bl.a. varnfugltellinger. Av artiklene ser det ut til at interessen for fugl er meget stor i denne delen av Buskerud. Håpet er at vi kan få i gang igjen et lokallag rundt Hønefoss, det burde så absolutt vært mulig. NOF avd. Buskerud vil være med å støtte opp om dette, så hvis det er noen som kan tenke seg å stille i spissen for et lokallag, så si ifra.

Vi trenger stoff til Buskskvetten fra Ringerike og Hole. Hvis det er vanskelig å få til egne innlegg, så send redaksjonen utklipp fra området, f.eks. fra Ringerikes Blad, så skal vi publisere det videre til det ganske land.

100 fuglekikkere

Over 100 interesserte fuglekikkere møtte grytidlig opp for å være med på den årlige turen lørdag. Med bare fem-seks tele-

skop måtte folk stå i kø for å se. - Det var overveldende oppmøte, sier Viggo Ree glad.

3. mai 1997

MARTA PRESTESÆTER

Ree og Kent Myrmo fra Norsk Ornitologisk forening, avd. Buskerud og Hans Bergan i Ringerike vilt-nemnd syntes det var svært morsomt at så mange ble med på turen. Det var folk i alle aldre, fra fem år og opp til pensjonistalder.

- Rammen rundt dagen var perfekt. Det ble en gnistrende flott soloppgang over Nord-fjorden, sier Ree.

Men det var først og fremst fuglelivet de mange turdel-

takerne fikk utbytte av.

Første stopp var Røsshalmstranda. Og det første fuglekikkerne fikk se, var en fiskeørn som stupte ned rett foran dem. Dessverre ble det ingen fangst på ørnen, men det var like fullt et flott syn for alle de fremmøtte.

Det var flere hundre ender i området og stokkand, brunnakke og krikand viste seg for publikum.

Men den hyggeligste opplevelsen var kanskje tre skjeender og et stjertandpar, de er i fåtall i området og sjeld-

ne å få øye på. Ellers var de mye vipe i tillegg til måker.

Fra Røsshalmstranda dro bilkolonnen videre og stoppet på veien ovenfor Synneren, der fuglekikkerne fikk nærkontakt med en gråhegrekoloni som hekket i grantrærne. Gjennom teleskop kunne deltakerne se både reirene og fuglene som ruget.

Også sothøns og rugende knoppsvaner fikk man se i området.

- Folk var kolossalt interesserte. Underveis hadde jeg miniforesninger om fuglelivet og opplevde en svært lydhør forsamling. Mange syntes det var flotte opplevelser de fikk være med på, sier Ree.

Fra Synneren gikk turen videre til Juveren der toppand og skogsnipe viste seg fram. Der fikk følget en flokk brunnakke i kikkerten. Gluttsnipe, enkeltbekkasin og sothøns ble også observert.

- Det morsomste var kanskje at vi fikk sett og hørt dvergspetten. Arten er på rask retur i hele Skandinavia. Den er helt avhengig av løvskog med døde og døende trær. Det finnes det lite av nå, sier Ree.

Da følget dro til Svarstadvika i Hole, var det fortsatt 65 ivrige fuglekikkere med. Der var det mest måker, men man fikk lære seg forskjellen på gråmåke og fiskemåke. Rødstilk var det også i dette området i de tidlige morgentimer.

I Sælabønn ble det observert tre svartender i tillegg til laksender og kvitender. Disse kunne deltakerne studere på nært hold sammen med gluttsnipen.

På Vik fikk man kontakt med årets første taksvaler for turen endte opp i Steinsvika. Der var det lite fugl på grunn av lav vannstand. Men noen kaier, måker og ender ble fulgt i kikkerten.

- Her hørte vi også årets første løvsanger, forteller Ree.

Etter det store oppmøtet lørdag, håper Ree at disse turene skal bli en tradisjon.

- For oss i Norsk Ornitologisk forening er det viktig å være med og formidle kunnskap og naturopplevelse i disse internasjonalt viktige våtmarksområder her i Hole og Ringerike. Alle har hørt og lest om det, men få har kunnskaper om hva disse områdene har av verdier, sier Viggo Ree.

BUSKSKVETTEN var også med på tur i disse områdene.....

NOF avd. Oslo og Akershus arrangerte ekskursjon til områdene rundt Tyrifjorden lørdag 19. april. Med som lokalkjente var Viggo Ree, Kendt Myrmo og Bjørn Harald Larsen. Redaksjonen i Buskskvetten var med denne dagen og en artig tur ble det. Fint vær hadde vi, men litt kjølig. Totalt observert vi 50 arter, bl.a. fiskeørn, kortnebbgås, stillits og storskarv sansynligvis av underarten mellomskarv. 24 personer var med på denne ekskursjonen som absolutt fristet til gjenntagelse.

Kortnebbgås allerede på vei

Ved 17.30-tiden i går observerte Viggo Ree en flokk på 53 kortnebbgjess over Ringerike på vei

nordover. - Det er nesten én måned tidligere enn normalt, sier Ree.

MARTA PRESTADETER

Kortnebbgås er på vei fra Danmark til Svalbard, opplyser Ree.

- 9. april er vanvittig tidlig, for normalt går trekkene fra 5. til 20. mai. Men de siste årene har gåseflokkene kommet tidligere til Norge. Det skyldes at de har funnet føde i Trøndelag og stopper der noen dager før de drar vider nordover.

Flokken Ree observerte i går kom så sent på ettermiddagen at den trolig overnattet i distriktet.

Men ikke i Nordfjorden eller på Karlsrudtangen slik de ofte bruker. Derfra tar de gjerne veien over Heradsbygda og mot Ådal.

- I går trakk de nord-østover fra Hønefoss og har trolig slått seg ned i Randsfjorden eller kanskje i et fjellvann i Valdres, mener Ree.

Deretter går ferden til Trøndelag hvor de blir noen dager før de drar til Andøya i Vesterålen på sin ferdmot Svalbard.

Ree ber folk være oppmerksomme i tiden som

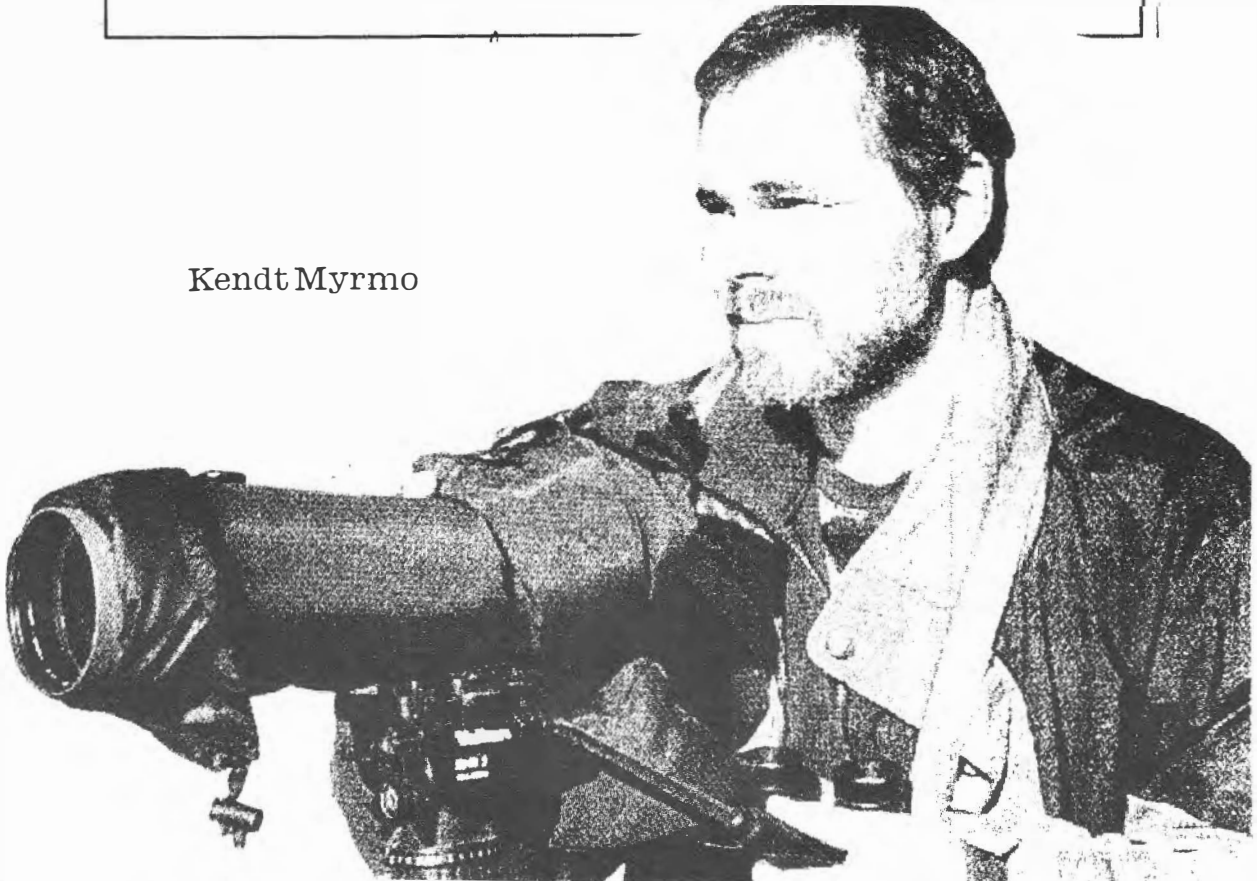
kommer. Det blir mange flotte flokker med kortnebbgås å se utover våren.

- Mange forveksler kortnebbgås med grågås. Men grågås trekker langs kysten nordover, opplyser Viggo Ree.

Han ber folk som ser gåseflokker melde fra til ham eller Kendt Myrmo slik at de kan få registrert trekke-

ne. Til alle fugleinteresserte opplyser Ree at det også i år blir en fugleekskursjon i slutten av april eller begynnelsen av mai.

Kendt Myrmo

Med teleskopkikkert og et tungt stativ over skulderen går Kendt Myrmo sine varturer på morgenkvisten. På flere hundre meters hold kan han studere selv de minste småfugler. Våren er hektisk for

TORHAMMERSTAD

Lerka jubler over låvetaket på Hov gård, under en blå, klar vårhimmel. Gummi-støvlene skli på den sølete stien ned til Hovsenga. I den første skråningen mot Randselva synger en dompap sin underlige sang.

Mens den rødbrystede, runde sjarmøren lokker på «damene», rigger Kendt Myrmo til kikkertstativet ved elvebredden.

- Den er der ennå, sier han og inviterer til en titt.

Et par trauste stokkender åpenbarer seg i kikkerten. Men snart dukker en gråbrun liten fugl med kort lysegul hals opp i kikkerten. Den svømmerrastløs langs elvekanten og leter etter mat.

- Det er en dvergdykker, den er sjelden å se rundt Hønefoss, men overvintrer her ved Hovsenga, sier Myrmo.

Saumfarte Hønefoss

Amatør-ornitologen vet hva han snakker om. I fjor vår saumfarte han hele Hønefoss-området og laget en rapport om fuglelivet i byen på oppdrag fra Ringerike kommune. Rapporten skal være en del av en ny kommunal grøntplan for byen.

- Det var en spennende jobb, mye av tiden gikk med til å komme seg fram langs kilometervis med nesten ugjenomtrengelige elvebredder.

Der det var mulig, brukte jeg sykkel eller bil for å spare tid.

- Vi har etter hvert god oversikt over hva som finnes av fugl i distriktet på vintertid. For å komme fram til ordentlige konklusjoner om fuglebestanden på sommerstid, må vi gjennomføre observasjoner over mange år. Min undersøkelse er kun ment å skulle gi et overblikk over hva som rører seg, sier Myrmo.

Han har flere ganger hjulpet Bjørn Harald Larsen med ornitologiske undersøkelser, men rapporten om fuglelivet i Hønefoss er den første han selv har laget på oppdrag for noen.

- Denne virksomheten er ren og skjær hobby for meg, og har vært det helt siden jeg var 10 år gammel; jeg har fått mye sjelefred ut av å kikke på fugler. Stadig lærer jeg noe nytt. Dessuten kommer en seg tidlig opp om morgenen; det er da fuglelivet er på sitt mest hektiske, sier Kendt Myrmo.

Jerpe midt i byen

Noen av de mest spennende observasjonene han gjorde under fjorårets arbeid med rapporten, var knyttet til tre av fuglelivets dverger. Han observerte dvergspett i Schjongslunden og både dverglo og dvergdykker ved Hovsenga. Særlig dvergloen

hekkende fugler - for fuglekikkere er det en tid hvor kikkerten fylles med sjelefred. Og snart er sommernettene her med magisk fuglesang.

har Ringerike et spesielt ansvar for. Den finnes bare i et fåtall på landsbasis; Hovsenga er ett av hekkeområdene.

Men det er ikke bare ved ufremkommelige kratt og elvebredder det kan gjøres spennende fugleobservasjoner.

- I fjor fikk jeg en rapport om at ei jerpe fløy på et vindu i Riperbakken. For noen år siden så jeg topplerke på Nordre torg, og senest i fjor så jeg vintererle ved Stormarkedet, sier Myrmo.

På vei opp fra elven forbi det leirete punktet på stien, forsøker jeg en oppsummering etter en times foto-tur på Hovsenga:

- Vi har i hvertfall sett lerke, dvergdykker, dompap og stokkand, sier jeg.

- Vi har også sett grønnfink, kjøttmeis, blåmeis, skjære, kråke og kaie, sier Myrmo mens han konstaterer at en gulspurv flyr forbi.

Imponerende vårkonsert

Oppe ved låven holder lerka ennå sin høytflyvende konsert, helt gratis. Fra busker og kratt får den snart konkurranse fra andre fjærkleddede friere som synger vår-ari-er.

Bokfinken er allerede observert i nærheten, utover våren vil den begeistre med sin trall - som noen sier at alltid

ender med «ti-ti-ti-ti-tjue-tredve-førr». Fra toppen av ei flaggstang vil svarttrosten snart overgå dem alle med sine variasjoner over en melankolsk sang.

For Myrmo bidrar hver nye deltager i fuglekoret til sjelefreden.

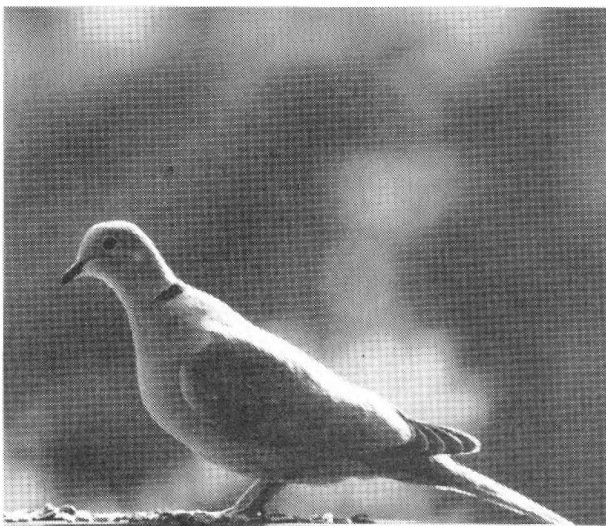
Fuglekikkere

rens høysesong toppes faktisk med en tid når det er lite å se, men desto mer å høre:

- Våren er en herlig tid, som bygger seg opp mot de lange, lyse sommernettene. Hvert år ser jeg fram til nettene hvor du får møte fuglearter som du svært sjelden får noen mulighet til å se.

- I disse nettene kan du kanskje høre ei myrrikse eller en vaktel; arter som du altfor sjelden får mulighet til å se, men som du kan kjenne igjen på lyden. Og er du heldig, kan du høre nattesangerne, sier Myrmo.

Nattesangerne holder praktfulle sommerkonserter på Røyse. Selv om nattergalen er mest kjent, holder Myrmo på favorittersom elvesanger eller busksanger - som nattlige leverandører av sjelefred.

Tyrkerdue (foto: Leif Palmstrøm)

Linerle (foto: Leif Palmstrøm)

Hovsenga er mest verdifull

Hovsenga peker seg ut som det mest verdifulle fugleområdet i Hønefoss, viser en rapport som ornitologen Kendt Myrmo har laget. Norsk Ornitologisk Forening

Mange kjenner Hovsenga som et eldorado for andefugler. Det er dessuten vinterbosted for vår nasjonalfugl, fossekallen. Mindre kjent er det at Hovsenga er viktig for dvergloen, som det bare finnes 250 par av i Norge.

Langs de bratte elveskråningene gjennom Hønefoss er det også sett dvergspett, som er registrert som en truet art i Buskerud.

Knyttet til elvene

Kendt Myrmos rapport vil senere inngå i Ringerike kommunes grøntplan for Hønefoss. Fugleobservasjonene ble foretatt i fjor vår.

I rapporten peker han på verdien av elvene, Hovsenga, de bratte utliggende skråningene langs elvebreddene, Schjongslunden, Petersøya og grøntområdene i park-områder og hager.

Av 104 arter som ble funnet under arbeidet i fjor vår, finnes 71 av dem på Hovsenga.

- Her er det gammel blandingsskog, eng, grusbanker, smådammer, åkrer, bratte elveskråninger med gamle og døde trær - og en elveskråning som er rast ut, gir hekkelass for sandsvalen. Alle de ulike biotopene fører til et ornitologisk mangfold både når det gjelder våtmarksarter og småfugl, sier Kendt Myrmo.

Han er kritisk til at skolene bruker området til turer midt i perioden hvor den sjeldne dvergloen hekker.

Fuglelivet i byen

Selv om noen områder trekkes fram i rapporten som spesielt verdifulle, kan relativt sjeldne gjester dukke opp hvor som helst i byen. Like ved parkeringsplassen på

kommer trolig til å be om et forsterket vern av dette friluftsområdet i utkanten av byen, som fra før er underlagt en kommunal verneplan.

Stormarkedet observerte Myrmo for eksempel den gulbrystede vintererlen i fjor vår. Nærheten til Randselva, Begna og Storelva er hovedårsaken til mangfoldet i fuglelivet selv midt i byen.

I Schjongslunden ble det observert både grønnspett, svartspett, flaggspett og dvergspett. Her er det den gamle furuskogen, med innslag av løvtrær, som frister fuglene.

Trusler mot fuglelivet

Myrmo nevner flere trusler mot fuglelivet i Hønefoss. Han advarer mot reduksjon i grøntområder.

- En eventuell utbygging av Petersøya vil for eksempel være svært uheldig. I bykjernen er det ikke mange grøntområder igjen, all utbygging av grøntområder vil bidra til å redusere artsmangfoldet,

sier Myrmo.

Gangveier langs elvene kan også bli en økende trussel. Myrmo anbefaler, i tilfelle utbygging er aktuelt, at inngrep kun gjøres på en side av elven.

Nye bruer kan være uheldig spesielt for svaner og ender som bruker elvene som ferdselskorridor - lave gangbruer skaper størst problemer.

Langs elvekantehe er det flere steder hogd skog slik at erosjonen øker. Særlig spetteartene er avhengig av blandingsskogen, med innslag av døde og tørre trær, som finnes langs bratte elvebredder.

Tre større kraftlinjer krysser elvene i Hønefoss. I rapporten advares det mot å bygge flere, siden de er potensielle kollisjonspunkter for ender, gjess og svaner.

TIL KOMMUNENE I BUSKERUD

For å kunne få til en oppdatert og meningsfylt spalte «Buskerud rundt», er vi avhengig av å vite hva som rører seg på fuglefronten i de forskjellige kommunene i fylket. Jeg henstiller derfor til dere som leser dette tidsskriftet i kommunene om å ta kontakt med undertegnede om nøkkelpersoner som dere vet om, eller kanskje dere selv er så godt orientert om fuglelivet i kommunen at dere kan fore meg med opplysninger? Vi føler at interessen for fuglefaunaen i Buskerud er stigende, derfor er det viktig å høre om fuglelivet ute i kommunene. Vi kunne også tenke oss artikler om våtmarksområder, fugleopplevelser o.l. skrevet av personer fra de forskjellige kommunene. Kanskje kunne vi presentere hver enkelt kommune? Ta kontakt med redaktøren av Buskskvetten

TIL LOKALTIDSSKRIFTENE !!!!!

Redaktøren av Buskskvetten kan tenke seg en spalte i bladet som f.eks. heter «Nytt fra hele landet». For å få dette til, må dere være vennlig å sende deres lokaltidsskrift til undertegnede. Det ligger vel rutine hos de fleste fylkesforeninger at medlems-tidsskriftet skal ut til alle landets fylkesforeninger, men dette er ment som en påminnelse. Adressen til NOF avd. Buskerud og Buskskvetten er nå den samme, nemlig
Terje Bakken, Konglevn. 21, 3055 Krokstadelva.

Kvinanden er den mest typiske

Kvinanden er karakterfugl for elvene i Hønefoss - året rundt. Om noen av fugleartene kan utropes som typisk Hønefoss-fugl, er det den.

Overalt langs elvene rundt Hønefoss kan du se den sorte og hvite kvinand-hannen og den mer beskjedne mørkebrune hunnen. Du ser dem gjerne idet de dykker; selv om de er vanlige, er de nemlig ikke spesielt enkle å komme tett innpå. Navnet sitthar den fått fordi hannen «kviner» med vingene når den flyr.

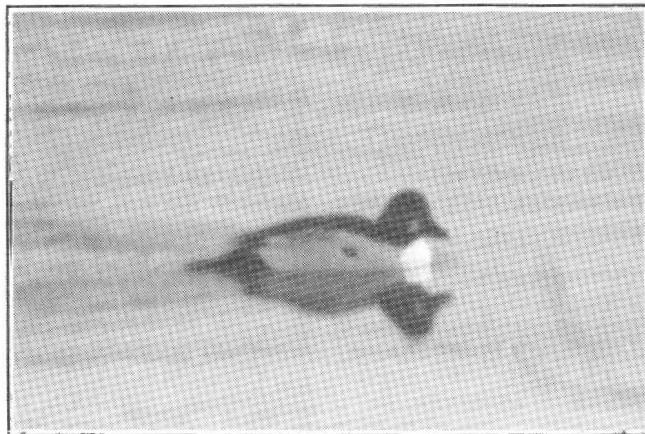
Både denne andarten og laksanden kan øke i antall hvis flere mennesker setter opp «andekasser» - det er nemlig mangel på hule trær som de kan bruke under hekkingen.

Spesielle arter:

Undersøkelsen Kendt Myrmo gjennomførte i fjor vår, med god hjelp av Runar Golimo Simonsen, viser at disse fugleartene er spesielle arter som trives i og rundt byen:

Laksand: Som kvinanda legger den reir i trær, men den kan også ty til piper. For å unngå konflikt med huseiere er det gunstig om flere setter opp rugekasser. **Knoppsvane og sangsvane:** Både knoppsvaner og sangsvaner bruker elvene som ferdselsveier. Sangsvanene trekker imidlertid ut av området på vårparten.

Måker: Både hettemåker, fiskemåker og gråmåker finnes, særlig på vårparten før isen tiner rundt hekke-

Kvinanden er en karakterfugl for Ringeriksdistriktet og finnes i alle elvene rundt Hønefoss. For å opprettholde bestanden, er det gunstig om flere setter opp «andekasser». (Foto: Kendt Myrmo)

plassene i Steinsfjorden og Tyrifjorden. Fiskemåkene hekker også på øyene rundt bybrua, og mister ungekulene nesten hvert år som følge av vårflom.

Dverglo: Ett eller to par av denne vadefuglen hekker ved Hovsenga. Siden det bare finnes 250 par på landsbasis, har kommunen et spesielt ansvar for å ta vare på den.

Dvergspett: Bare ett par hekker i Hønefoss, mens seks eller sju par hekker i Ringerike og Hole. Den sjeldne fuglen trives i de bratte elveskråningene hvor det er mye død og tørr løvskog.

Fossefall: Ved Hovsenga

og i Randselva nord for Hvalsmoen har 20-25 eksemplarer av vår nasjonalfugl overvintningsplass.

Vintererle: På vårparten trekker den langs elvene. I fjor ble den blant annet sett på Tippen og på Holttangenen. På landsbasis skal det finnes mellom 200 og 1.000 par.

Vanlige byfugler:

Blant de vanligste byfuglene i Hønefoss er kaiere og skjærer. Kråkene ser man derimot færre av. Stort sett ses de bare tilfeldig, bortsett fra om kvelden, når de flyr i flokker til overnattingsplasser sammen med kaiene. Foreløpig har orni-

tologene ikke funnet disse overnattingsplassene.

Byduene finnes både ved det gamle kraftverket og ved kornsiloen. Småflokker finnes blant annet ved Follum Fabrikker. Duene flyr fram og tilbake mellom bykjernen og arealene omkring. Rundt 10 par av tyrkerduer finnes i villahager og parker.

Taksvale, tårnseiler, gråspurv, linerle og pilfink er typiske småfuglarter i byen. Kjøttmeis, blåmeis, bokfink, gråtrost og stær er også vanlige rundt bykjernen.

Tilfeldige gjester:

Blant mange sjeldne gjester er faktisk også storke, som ble sist sett i flukt over Hønefoss 20. april i 1992.

Andre tilfeldige gjester er for eksempel gråhegre, kanadagås, krikand, toppand, hønsehauk, spurvehauk, blåstrupe, sidensvans, gråsisik og stillits.

I tillegg finnes det et stort antall både vanlige og sjeldne fugler som ikke er nevnt her. I alt ble det altså observert 104 ulike arter i løpet av undersøkelsen i fjor vår.

Med et større antall kasser for andefuglene og småfuglene kan trolig antallet fugler øke. Om vinteren er det til stor hjelp for småfuglene om de får vinterfor.

FUGLEVAKTA

Tlf: 901 22901

Fuglenes egen krisetelefon. Døgkontinuerlig overvåkning, kan kontaktes ved mulige brudd på viltloven o.l.

VinterAtlas i Buskerud 1996/97

av Steinar Stueflotten

Den andre aktive sesongen i VinterAtlas-prosjektet er nå over, og etter en litt haltende start den første sesongen her i Buskerud, har prosjektet nå fått skikkelig luft under vingene. Vi kan registrere god oppslutning om prosjektet siste vinter, og ved utgangen av april 97 er det kommet inn til sammen 109 skjemaer fra i alt 74 ruter i Buskerud (totalt ca. 155 ruter). 23 observatører har bidratt med resultater, og i tillegg har 12 medobservatører deltatt i prosjektet. Tabellen nedenfor viser noen nøkkeltall fra siste sesong sammenlignet med 95/96. Prosjektperioden strekker seg som kjent fra 1. desember til 1. mars.

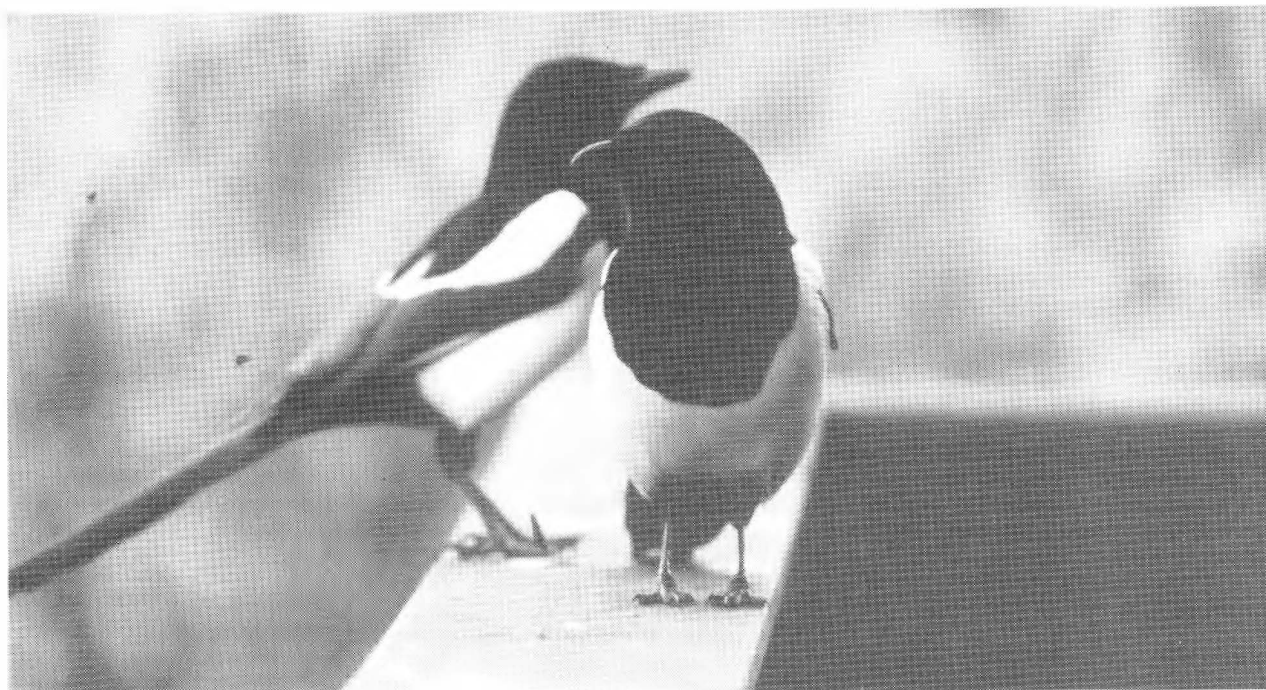
Sesong	Ant. ruter	Ant. skjemaer	Ant. arter	Ant. arter per rute	Ant. arter per skjema	Sum maks. ant. ind.	Maks. ant. ind/rute	Ant. observatører
96/97	74	109	86	11,5	10,0	11664	158	23
95/96	42	77	88	18,6	13,2	25435	606	27

På tross av større aktivitet og langt flere undersøkte ruter i 96/97, er det observert noen færre arter og betydelig mindre fugl denne vinteren enn forrige sesong. Invasjonsartene som preget vinteren 95/96, har nesten uteblitt helt denne sesongen. Sidensvans, gråtrost, gråsisik, grønnsisik og bjørkefink, som var tallmessig dominerende forrige sesong, er observert i langt mindre antall denne vinteren, sidensvans og gråtrost < 1%, grønnsisik og bjørkefink < 10% og gråsisik < 20% av antall i 95/96. Også mer sjeldne arter som konglebit og nøttekråke, opptrådte tallrikt forrige vinter. I 96/97 er det ikke innmeldt en eneste observasjon av konglebit fra Buskerud, og nøttekråke er bare registrert i 2 ruter. Rødvingetrost er heller ikke rapportert fra siste vinter, og svarttrost, korsnebb og rødstrupe har også opptrådte i langt mindre antall enn i 95/96. En hard etterm vinter og dårlig vær i hekkesesongen 96 resulterte i dårlig produksjon hos flere av våre vanligste standfugler. Dette er nok forklaringen på at også vanlige arter som kjøttmeis og blåmeis har opptrådt mindre tallrikt denne vinteren enn i 95/96. De eneste artene som viser framgang fra forrige sesong, er gulspurv og toppmeis. Observasjoner av rovfugl og ugler ligger omtrent på samme nivå som i 95/96. Av mer sjeldne arter fra 96/97-sesongen, kan nevnes toppdykker, lappfiskand og snøugle. Snadderand er observert i rute NM77 Jevnaker men på Opplands side av fylkesgrensa. Et par tidligtrekkende arter som sildemåke, ringdue og sanglerke kom også med på skjemaene mot slutten av sesongen. Vannfuglene viser også jevnt over lavere tall i år, i sum bare 2/3 av antallet i 95/96. Vi merker oss for øvrig at Buskerud spiller en viktig rolle for overvintrende svaner i Norge. Hva gjelder vanlig utbredte arter som skogsfugl og ryper, så er disse sterkt underrepresentert i materialet (registrert i < 20% av rutene til nå), noe som skyldes mangelfulle undersøkelser i aktuelle habitater for disse artene. Tabellene nedenfor viser de 20 mest utbredte og tallrike artene i Buskerud vinteren 96/97.

Art	Andel av ruter	Art	Total sum
1 Skjære	57 %	1 Kråke	1326
2 Kråke	47 %	2 Gråmåke	1131
3 Kjøttmeis	46 %	3 Stokkand	882
4 Granmeis	45 %	4 Sangsvane	720
5 Blåmeis	43 %	5 Grønnfink	718
6 Dompap	42 %	6 Knoppsvane	660
7 Ravn	38 %	7 Gråsisik	655
8 Gulspurv	36 %	8 Kvinand	598
9 Kvinand	35 %	9 Gulspurv	494
10 Flaggspett	34 %	10 Skjære	411
11 Grønnfink	32 %	11 Kaie	390
12 Gråsisik	32 %	12 Kjøttmeis	310
13 Stokkand	28 %	13 Dompap	287
14 Fuglekonge	28 %	14 Bydue	282
15 Laksand	27 %	15 Piffink	231
16 Nøtteskrike	27 %	16 Kanadagås	179
17 Svartmeis	26 %	17 Laksand	175
18 Spettmeis	26 %	18 Blåmeis	174
19 Fossekall	24 %	19 Granmeis	149
20 Toppmeis	22 %	20 Ravn	148

Hva vet vi egentlig om de norske vinterfuglbestandene? Med VinterAtlas får vi samlet ny og viktig kunnskap om norsk fugleliv.

Ideen om en Atlas-kartlegging av vinterfuglbestandene i Norge ble lansert i 1994. Etter mye arbeid kom prosjektet i gang i praksis høsten 1995. Det er oppnevnt en VinterAtlas-komite samt en koordinator i hvert fylke og i Buskerud er det Steinar Stueflotten, bosatt på Konnerud, som er denne personen. Steinar er svært målbevisst i sitt arbeid, det ser dere jo ut av rapporten hans, og han fortjener at vi medlemmene av NOF Buskerud gjør en skikkelig innsats med registreringer. Sesongen 96/97 er slutt, men 1. desember er vi i gang igjen. Buskerud er på sterk frammarsj når det gjelder interessen for fuglefaunaen så neste vinter går vi inn for å få dekket opp samtlige ruter. Tenker du skal få nok å gjøre, Steinar !!!!

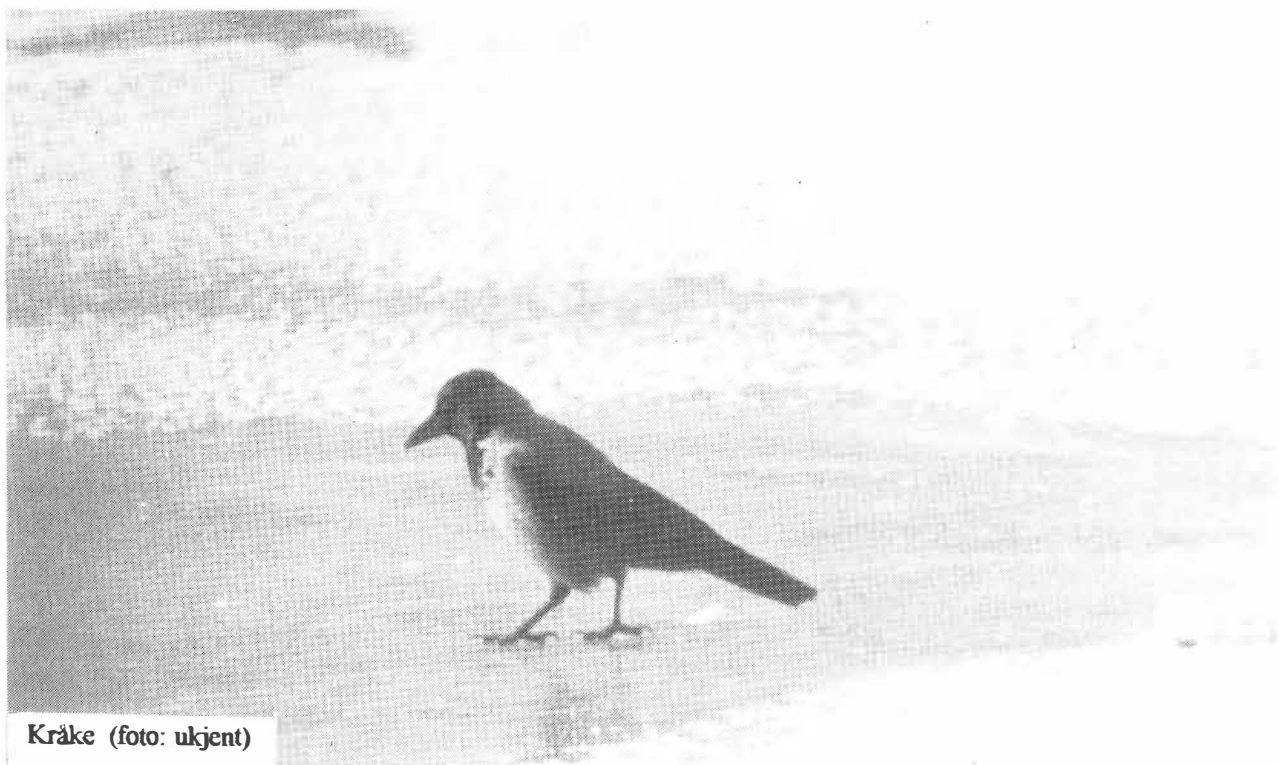
Skjære (foto: Leif Palmstrøm)

Skjære topper lista over arter som er observert i flest ruter. Bortsett fra invasjonartene er det stort sett de samme artene som går igjen øverst på listene når vi sammenligner med 95/96-sesongen. De mest tallrike artene forrige sesong var for øvrig sidensvans, gråtrost og gråsisik. Kart.1 på neste side viser en oversikt over undersøkte ruter i 96/97. Som det framgår av kartet, ligger tyngdepunktet av rutene i sør-fylket, men det er også brukbar dekning nord i fylket. Tallene i rutene angir antall arter. Beste rute i 96/97 ble NM52 Mjøndalen med 64 arter, bl.a. takket være god innsats fra Jon Ludvig Hals. Totalt er det kommet inn skjemaer fra 48% av Buskeruds 155 ruter. Ser vi de tre siste sesongene samlet, foreligger det nå data fra i alt 83 ruter (54%), og det er observert i alt 102 arter.

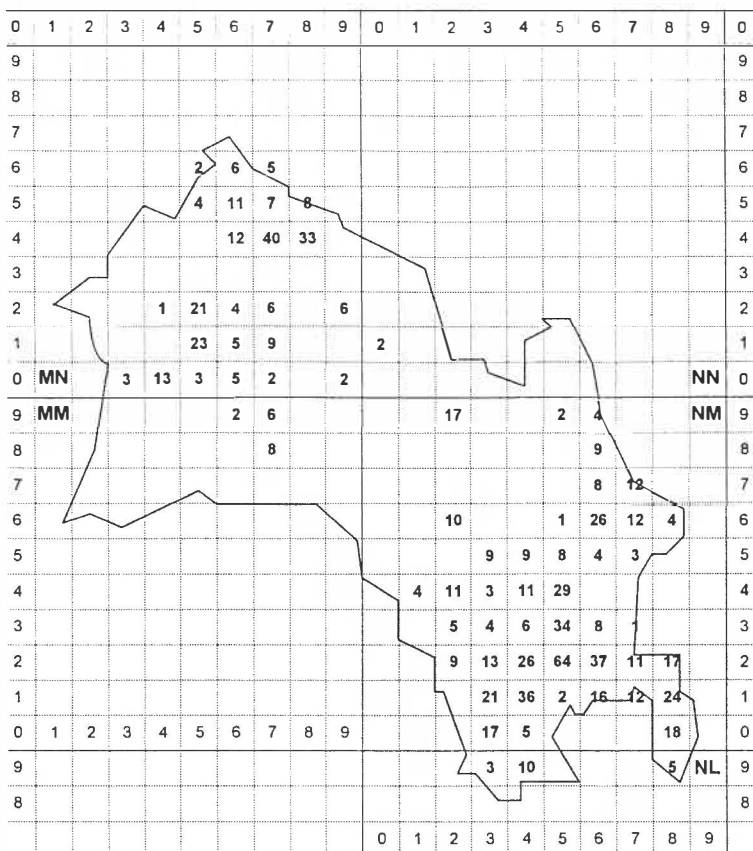
Kart.2 viser en oversikt over dekningsgrad etter tre sesonger. Her har jeg etter beste evne forsøkt å angi hvor godt de enkelte rutene er undersøkt til nå. Mørkeste skravering angir ruter som ansees å være godt undersøkt, mellomste skravering ruter som er middels godt undersøkt, og lys skravering ruter som til nå er dårlig undersøkt. Slike kvalitative angivelser må nødvendigvis bli noe skjønnsmessige, men det er lagt vekt på å vurdere antall arter i forhold til det som maksimalt kan forventes observert i ruta, antall innkomne skjemaer fra ruta, og antall dager og timer som totalt er brukt i ruta. Hvor mange arter som kan forventes observert i en bestemt rute, avhenger selvfølgelig av rutes beliggenhet og av hvor mange forskjellige habitater det fins i ruta. I indre fjellruter med få habitater vil vi trolig ikke kunne påvise særlig mer enn 10-20 arter, ovenfor tregrensa kanskje ikke mer enn 5-10 arter, mens i enkelte kystnære lavlandsruter i Buskerud med mange forskjellige habitater, vil vi nok kunne komme opp i 60-80 arter. Erfaringen viser imidlertid at selv med en forholdsvis grundig undersøkelse av en enkelt observatør i en enkelt sesong, så vil det normalt ikke kunne påvises mer enn 60-70% av maksimalt antall arter som kan forventes observert i ruta. Så her får vi ta tiden til hjelp, og det er ennå tre sesonger igjen før prosjektet skal avsluttes. De best undersøkte rutene i sør-fylket til nå er NM52 Mjøndalen og NM62 Drammen (med 12 innsendte skjemaer til nå). I nord-fylket ansees rutene MN51 Geilo og MN52 Hovet i Hol kommune og MN74 Ulsåk i Hemsedal kommune å være rimelig godt undersøkt. I midt-fylket derimot er dekningsgraden heller dårlig, så her trengs en kraftinnsats i de neste sesongene. Hva med å legge noen turer til kommunene Nore og Uvdal, Nes, Flå, Krødsherad, Sigdal og Rollag neste vinter?

Til tross for at det var noen færre som deltok i prosjektet siste sesong, kom det som nevnt, inn langt flere skjemaer enn i 95/96. Dette viser at de mest aktive observatørene har nedlagt en betydelig større innsats i prosjektet denne vinteren enn den forrige. Tabellen nedenfor viser en oversikt over observatørene som har bidratt til prosjektet i 96/97-sesongen, i rangert rekkefølge etter antall ruter som er rapportert. En stor takk rettes til alle sammen og de mange medobservatører som har deltatt i prosjektet. Et lite ønske for neste sesong må være å få med flere av Buskeruds antatt mest aktive fuglekikkerne i prosjektet. Og til de som ennå ikke har sendt inn resultatene sine fra siste vinter, eller fra tidligere vintre for den saks skyld, gjentas oppfordringen om å gjøre dette så snart som mulig. Alle opplysninger er kjærkomne, selv om de ikke skulle rekke å komme med i årets VinterAtlas-rapport.

	Navn	Sted	Ant.ruter
1	Steinar Stueflotten	Drammen	20
2	Per Furuset	Hovet	15
3	Torkild Jensen	Drammen	15
4	Bjørn Harald Larsen	Raufoss	14
5	Svein Dale	Oslo	6
6	Olav Huso	Hemsedal	5
7	Jon Ludvig Hals	Krogstadelva	5
8	Martin Lindal	Hemsedal	4
9	Per Gylseth	Sandvika	4
10	Bent Fjeldheim	Hemsedal	3
11	Leif Palmstrøm	Kongsberg	2
12	Terje Spolén Nilsen	Tyristrand	2
13	Terje Bakken	Krogstadelva	2
14	Tonny Andersen	Asker	2
15	Bill Sloan	Geilo	1
16	Knut Erik Langehaug	Hemsedal	1
17	Karin Reiersgård	Flå	1
18	Kendt Myrmo	Hønefoss	1
19	Tom Strømstad	Skotselv	1
20	Jon Trygve Johansen	Darbu	1
21	Magne Sjøblom	Darbu	1
22	Morten Nordhagen	Oslo	1
23	Frank Brandbu	Efteløt	1

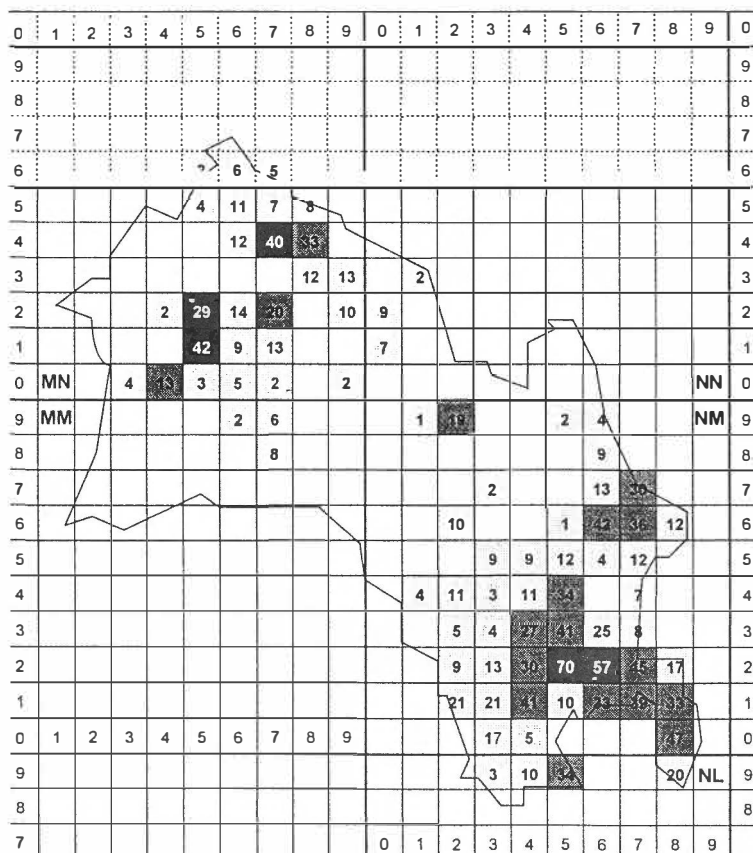

Kråke (foto: ukjent)

VINTERATLAS sesongen 1996/97

BUSKERUD

VINTERATLAS i BUSKERUD

Dekningsgrad etter 3 sesonger
(tall i rutene angir antall arter)

FUGLEKASSER OG ØKOLOGISK DYR KING

Av Erland T. Tollefsen

Flere og flere storbønder satser nå mer på økologisk dyrking av forskjellige produkter. Marius Egge, en bonde på Egge gård i Lier er en av de som velger å gå vekk fra den vanlige produksjonen. Som kjent blir frukt og grønnsaker sprøytet med gift for å ta knekken på alle insektene, som gjør skade både på trær og frukt. Marius Egge fortalte om et prosjekt i Telemark, som gikk ut på å bruke fugler for å ta knekken på insektene i en eplehage. Dette prosjektet finnes det ingen publiserte resultater fra. Derfor vil Marius Egge prøve ut et lignende prosjekt i sin eplehage sammen med Forsøksringen i Lier, noe de var positive til.

Marius Egge tok kontakt med Norsk Ornitologisk Forening (NOF) på Klæbu, som henviste han til NOF-Drammen & omegn lokallag. Han spurte om vi kunne hjelpe han å lage ca. 40 fuglekasser til blåmeis og kjøttmeis. Selv om det var i seneste laget, fikk vi trommet sammen en dugnadsgjeng, som inneholdt både små og store snekkere. Kassene ble ferdig i løpet av en mandagskveld og ble hengt ut på onsdagen etter. Radioen var tilstede, med en utsending fra «Naturens verden».

Kassene ble hengt opp i ca. 1,70 m. høyde, og det var ca. 20 meter mellom hver kasse. Dette vil si ca. 1,5 kasse pr. mål.

I hekketiden vil en del av eplehagen bli dekket til, slik at fuglene ikke kommer til. Dette for å kunne finne ut hvor mye fuglene er med på å bekjempe insektene.

I følge Marius Egge hadde forskjellen vært mange prosent flere insekter i det dekte området enn i det udekte området (Telemark).

Vi i Drammen lokallag vil følge opp kassene med registrering, slik at det går an å følge utviklingen fra sesong til sesong.

Vi kan ikke se at dette vil være noen ulempe for hverken fugler eller gårdbrukere. Fordelen er at man slipper sprøyting av frukt og grønnsaker.

Hvis dette prosjektet kan slå igjennom på landsbasis, vil man spare miljøet for ca. 120 tonn sprøytemidler i året.

Resultater av prosjektet vil bli presentert senere i Buskskvetten.

Hvis dere har noen meninger eller ideer til dette prosjektet, så skriv til meg.

Erland T. Tollefsen Gamle Kongevei 1. 3074 SKOGER

NYTT FRA NOF DRAMMEN & OMEGN LOKALLAG

I Buskskvetten nr 1-1997 hadde vi gjort en stor miss. I forbindelse med NOF Drammens 20 års jubileum skulle vi satt inn et bilde av tidligere ledere. Her kommer bildet, som viser i første rekke fra venstre Jens Erik Nygård, Tom Schandy og Per Ole Syvertsen. Bak fra venstre Tonny Andersen, Torkild Jensen, Tore Gunnarsen og Knut Jørgensen.

Aktivitetsplan

Fredag 13. juni: Nattsangertur til Linnestranda-Fiskumvannet og nattravnlokalitet ved Eikern. Avreise fra Drammen Jernbanestasjon kl. 20.00.

Søndag 15. juni: Miljøpicnik på Gilhusodden. Guidet fugletur på Linnestranda og til fugletårnet. Det vil være personer tilstede fra kl 09.00 til kl 16.00.

HVORDAN KAN VI HJELPE ÅKERRIKSA?

Tidligere var lyden av åkerrikse et vanlig innslag i det norske kulturlandskapet. I dag er åkerriksa blitt en sjelden fugl som er truet med utryddelse! Årsaken er å finne i tidlig slått av hekkeplassene. Norsk Ornitologisk Forening (NOF) retter nå søkelyset mot de problemene som åkerriksa står ovenfor, og akter bl. a. å kartlegge åkerriksas bestandssituasjon. Vi ønsker å motivere gårdbrukere til å sette iverk enkle tiltak som kan redde arten fra utryddelse, og bistå i gjennomføringen av disse.

Åkerriksa i Norge

I dette århundret har det vært en stor bestandsnedgang i alle land i nord- og Vest-Europa, og arten har forsvunnet fra mange av sine opprinnelige hekkeområder. I Norge har artens siste kjerneområder vært i Rogaland og Møre og Romsdal. Sansynligvis var det i 1993 og 1994 mindre enn 10 sygende hanner i Rogaland. Den totale bestanden for hele landet antas nå å være mindre enn 100 individer, og åkerriksa anses nå for å være en av de mest truede fugleartene i Norge. Arten står på Bonn-konvensjonens liste over globalt truede fuglearter.

Hvorfor forsvinner åkerriksa?

Åkerriksa er særlig knyttet til grasenger i kulturlandskapet. Den hekker gjerne seint på året, og har derfor små muligheter for å være ferdig med hekkingen dersom graset høstes tidlig. Intensivt jordbruk med høsting av gras flere ganger hvert år, samtidig som mekaniseringen i jordbruket gjør høstingen mer effektiv, er trolig de viktigste årsakene til at arten nå er truet. Den enkleste måten å høste en åker/slå en graseng på er å starte ute i kanten av åkeren og slå i sirkel innover til sentrum. Dette fører til at åkerriksa, som ikke tør å bevege seg ut i åpne områder, blir fanget i den siste stripa med gras. På denne måten blir åkerriksa et sjanseløst offer for høstingsmaskinene. Både voksne fugler, reir og unger blir ødelagt av landbruksredskapene.

Vi trenger din hjelp!

Fylkeslagene i NOF vil stå for den praktiske gjennomføringen av en omfattende registrering for å kartlegge åkerriksas forekomst i samtlige fylker. Hvert fylke har en egen kontaktperson.

For å kartlegge forekomsten av åkerrikse trenger vi din hjelp! Åkerriksas monotone lyd gjennom hele natta er ikke til å ta feil av. Åkerriksa sitter i ei graseng eller en kornåker, og gjentar et monotont «kreaks-kreaks» nærmest uavbrutt gjennom hele natta, kan minne om en vannspreder.

Hvis du bor i nærheten av en gård eller et småbruk -ta noen lytterunder langs jordene i mai, juni og juli- gjerne også i august, for åkerriksa hekker også på sensommeren. Dersom du finner åkerriksa i ditt område, ber vi deg ta kontakt med fylkeskontakten din. Hvis du vet at det har vært åkerrikse der tidligere, har vi god bruk for disse opplysningene.

Tiltak

For at åkerriksa ikke skal forsvinne fra den norske fuglefaunaen, er det nødvendig å sette i verk ulike tiltak i de åkrene/engene hvor arten finnes. Det beste er å utsette slått til 1. august, da er sannsynligheten stor for at eggene er klekket slik at både de voksne fuglene og kyllingene har mulighet til å bevege seg bort fra høstingsredskapene. Der åkerriksa finnes, bør graset enten slås fra midten av jordet og ut mot kantene i en sirkel, eller fra den ene enden av jordet, slik at en hele tiden driver åkerriksa framover fra høstingsmaskinene. Tapet av åkerrikser kan reduseres fra 90% til 30% hvis disse enkle «rikevennlige metodene» følges. Disse tiltakene er enkle å utføre, men ta gjerne kontakt med fylkeskontakten dersom du ønsker nærmere råd om hva du kan gjøre.

En «åkerrikse vennlig» slått vil også være gunstig for andre fuglearter på dyrket mark, om bl.a. vipa.

Dette er utdrag fra en folder skrevet av Ingar J. Øien og Asbjørn Folvik

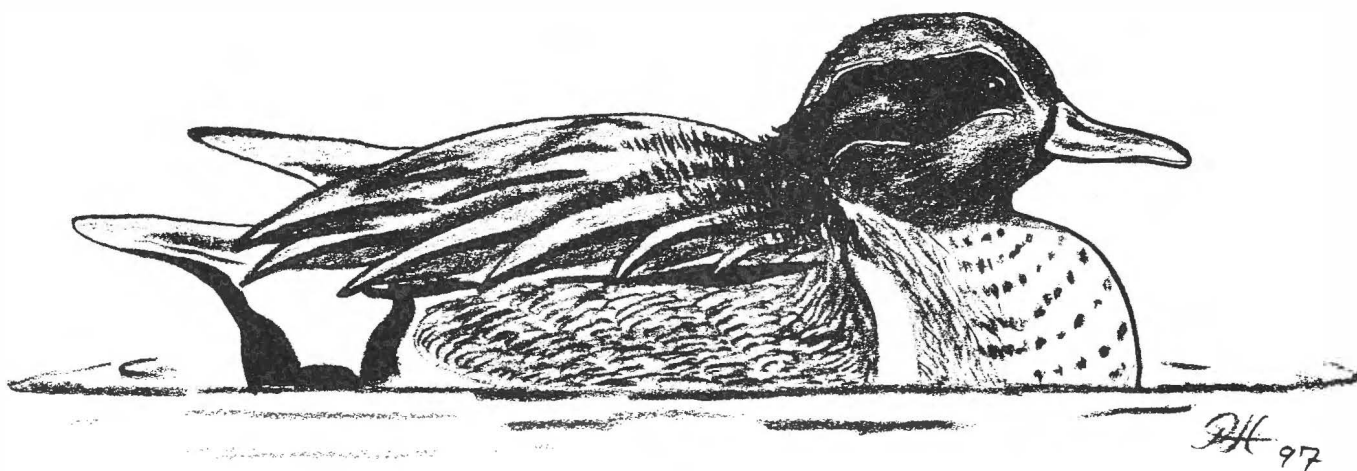
Ring eller skriv til: Erland T. Tollefsen Gamle Kongevei 1. 3074 SKOGER
Tlf. P:33770968 Mobil: 94848421.

Sjeldne fugler i Buskerud 1993, 1994 og 1995

Rapport fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomiteen (LRSK) i Buskerud

Etter lang tids stillhet fra LRSK kommer det her en rapport som dekker hele tre år. Håpet er at denne utvidede rapporten vil øke interessen for faunistikk i Buskerud i tiden som kommer.

Torkild Jensen og Jon Ludvig Hals

Amerikakrikkand hann. Amerikakrikkanda er den nearktiske underarten av «vår» krikkand. Dette er en av de amerikanske fugleartene som oftest blir observert i Europa. Kanskje er det egentlig en enda vanligere gjest hos oss, for den er lett å overse! Legg merke til forskjellene: Mens «vår» krikkand har en hvit vingestripe, har amerikakrikkanda i stedet en vertikal, hvit stripe foran vingen på kroppssiden. Sjekk dette neste gang du ser en krikkandflokk! Tegning: Roger Holmen.

Saksbehandling

Denne rapporten omhandler totalt 128 saker. Dette dreier seg stort sett om saker som er innsendt før den nye LRSK ble opprettet i desember 1996. Omlag halvparten av sakene er behandlet av den forrige komiteen i 1994 og 1995, mens de resterende er behandlet i mars/april 1997.

LRSK/NSKF har godkjent de aller fleste innkomne sakene. 3 saker er ikke ferdigbehandlet (avventet), da LRSK av forskjellige grunner ønsker mer informasjon før endelig kjennelse faller. 6 saker har ikke blitt godkjent. Imidlertid kunne LRSK i flere tilfeller ønske seg en bedre beskrivelse. I fremtiden vil komiteen forsøke å heve standarden på de godkjente sakene.

Viktige punkter i en beskrivelse

- ① Omstendighetene rundt observasjonen: Varighet, værforhold, Observasjonsavstand etc.
- ① Beskrivelse av fuglen: Legg vekt på **artskarakteristiske** kjennetegn. Husk å få med størrelse og generelt inntrykk. Alder og kjønn tas med hvis det er mulig. Tegn gjerne en skisse av fuglen!
- ① Forvekslingsarter: Noe av det viktigste i en beskrivelse er å sammenligne med arter som ligner. For eksempel bør rødnebbterne skiller fra makrellterne.
- ① Beskrivelsen bør skrives ned straks. Send inn rapport til LRSK så snart som mulig etter observasjonen!

LRSK har i 1997 videresendt hele 14 saker til behandling i NSKF. Dette gjelder rødhøne (Væråsmogen, Flesberg, 20.07 og 11.08.94), busksanger (Fiskumvannet, 11.06.94), blåråke (Smådøladalen, Nore og Uvdal, 15.08.94), kalenderlerke (Schreinerhuset, Lier, 30.12.94), kanadahettemåke (Linnestranda, Lier, 08.09.94), amerikakrikkand (Strandafjorden, Ål, 15.05.94), elvesanger (Juveren, Ringerike, 04.06.95), stork (Flesberg sentrum, 29.05.95), hybrid toppand x taffeland (Juveren, Ringerike, 05.05.95), hvitvingelerke (Fiskumvannet, 22.10.96), elvesanger (Fiskumvannet, 10-16.07.96), busksanger (Hole kirke, Ringerike, 25-26.06.96), rodhodeand (Fiskumvannet, 13-25.05.96) og elvesanger (Juveren, Ringerike, 07. og 09.06.96). Alle disse er nå behandlet av NSKF, og sakene fra før 1996 publiseres her.

Noen hovedtrekk fra forekomsten

Det er mange funn av LRSK - arter i årene 1993 - 1995 som ikke er med i denne rapporten. Dette skyldes først og fremst manglende innrapportering. En analyse av funnmengden forstyrres av dette. Likevel er det noen klare tendenser som bør kommenteres.

Figur 1 viser at kommunene som innebefatter Tyrifjordens våtmarkssystemer, dominerer kraftig i funnmengden. Dette gjelder først og fremst funn av vannfugl. Øvre Eiker (Fiskumvannet) har også mange funn, mens de resterende funnene fordeler seg relativt jevnt utover nedre Buskerud og Hallingdalen. Svært få funn blir innrapportert fra Numedalsregionen.

Fig. 2 angir funnfordelingen pr. måned. Her fremkommer et særtrekk ved funnene av LRSK - arter i Buskerud; Det gjøres relativt sett mange funn i vinterhalvåret. For årene 1993 og 1994 ble det gjort flest funn av NSKF - arter i primo juni og månedsskiftet september/oktober (Gustad 1997) på landsbasis. Dette mønsteret er ikke fullt så tydelig i Buskerud. Dette kan delvis forklares ved at Buskerud for en stor del mangler typiske «bombe» - lokaliteter, hvor sjeldenheter opptrer ved spesielle værforhold (f.eks. Utsira). Funnene av sjeldne fugler i Buskerud er i større grad arter som forekommer i lite antall, men mer regelmessig, i Norge.

Fig. 1. Funnstatistikk pr. kommune.

Kommune	Funn
Drammen	7
Flesberg	2
Hemsedal	1
Hol	6
Hole	26
Hurum	3
Kongsberg	1
Lier	8
Modum	4
Nedre Eiker	4
Nes	1
Nore og Uvdal	2
Ringerike	34
Øvre Eiker	18
Ål	8

Fig. 2. Funnstatistikk pr. måned.

Måned	Antall funn
Januar	11
Februar	0
Mars	3
April	9
Mai	12
Juni	16
Juli	8
August	17
September	15
Oktober	9
November	7
Desember	8

LRSK/NSKF har godkjent tre nye arter for fylket: Balkanhøne *Alectoris chukar* (plassert på B-listen over sannsynlige romte fangenskapsfugler), Grønlandsmåke *Larus glaucoides* og elvesanger *Locustella fluviatilis*. Dessuten er underarten som kalles «amerikakrikkand», *Anas crecca carolinensis*, og hybrid toppand *Aythya fuligula* x taffeland *Aythya ferina* for første gang påvist i Buskerud. For øvrig inneholder rapporten flere funn av meget sjeldne arter i Buskerud. De mest interessante artene som er påvist, er gråhegre (hekkefunn), stork, dvergmåke, svartterne, turteldue, pirol, svartkråke og båndkorsnebb.

SISTE NYTT

Tlf: 820 55050

Dette telefonnummer skal du ringe dersom du vil vite hvilke observasjoner av sjeldne fugler som er gjort i Norge de siste dagene. Tjenesten koster kr. 4,25 pr. min, og overskuddet går til Fuglevakta.

Oppbygning av rapporten

Denne rapporten er i det store og det hele bygd opp etter mønster fra NSKF's årsrapporter. For en nærmere redegjørelse for dette henvises det til Gustad (1997).

Opplysningene i artsgjennomgangen settes opp på følgende vis:

(1) fuglens norske navn, (2) vitenskapelig navn, (3) antall funn/individer i parentes (funn/individer før rapportåret - funn/individer i rapportårene 1993, 1994 og 1995), (4) år, (5) kommune, (6) antall (ikke angitt hvis 1) (7) kjønn og alder hvis bestemt, (8) lokalitet, (9) dato(er), (10)* bak dato angir positivt belegg, og en parentes med symbol angir beleggets form (F - fotografi, V - video/filmopptak, L - lydopptak og D - drept eller funnet død hvis den er innsamlet og skinnlagt/utstoppet), (11) navn på den som observerte fuglen (ved opptil tre observatører angis samtlige alfabetisk, ved flere enn tre observatører angis hovedobservatøren(e)), (12) kommentarer til observasjonen, (12) det totale hekke- og overvintringsområdet grovt angitt i parentes og (13) funnkommentar.

Generelle referanser (kuttet ut i teksten):

Gjershaug, J.O., Thingstad, P.G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.) 1994: *Norsk Fugleatlas*. Norsk Ornitologisk Forening, Klæbu. 552 s.

Fylkesmannen i Buskerud & Buskerud Fylkeskommune 1996: *Biologisk mangfold i Buskerud. Truede og sårbare arter og deres leveområder. Rødlistet*. 165 s.

Howard, R. & Moore, A. *A Complete Checklist of the Birds of the World*. London. 1991. 622 s.

Godkjente saker

Smålom *Gavia stellata* H (? - 1)
1994 ÅL: Par med 2 pull. 03. og 17.07 (P. Furuseth).

(Nordlig cirkumpolar utbredelse, i Europa kun Skandinavia, Irland, Skottland, Island og Russland) En art som lenge har vært i tilbakegang i Norge. Den er rødlistet som sårbare i Buskerud. Sannsynligvis har smålomen hatt en større utbredelse i fylket tidligere (se bl.a. Jensen 1996). I dag har arten kun fotfeste i de øvre delene av fylket, selv om statusen også her er uklar. Breiehagen (1976) nevner at arten opptrer uregelmessig i Ål kommune. Innrapportering av

hekkefunn er viktig for å få et bedre bilde av artens bestandsstatus i Buskerud.

Dvergdykker *Tachybaptus ruficollis* (? - 9/11)

- 1992 RINGERIKE: Randselva 20.12 (K. Myrmo).
1993 RINGERIKE: Begna 15.01 (B. H. Larsen, T. Østbye). Bergsund 02.12 (B. H. Larsen). 2 Randselva 15.01 (B. H. Larsen) og 16.03., 3 29-31.01* (F) (K. Myrmo).
Sannsynligvis dreier Randselva-observasjonene om de samme ind. alle datoer (regnes som ett funn av totalt 2 ind.).
1994 RINGERIKE: Randselva 09.01 (K. Myrmo). Hovsenga 16.01 (K. Myrmo). ØVRE EIKER: Vestfosselva 17.01 (A. Hals).
1995 DRAMMEN: Langesøya 15.01 (B. H. Larsen).
RINGERIKE: 2 Hovsenga 16.01 (K. Myrmo).
ØVRE EIKER: 2 Vestfosselva 16.01 (A. Hals).

(Vidt utbredt art; primært tempererte strøk av Eurasia samt Afrika) Dvergdykkeren ser ut til å ha økt i antall i Buskerud i siste halvdel av 1980-tallet og første halvdel av 1990-årene. Denne økningen kan kanskje tilskrives gunstige klimatiske forhold i den senere tid. Kjerneområdet ligger i nedre Buskerud, med flere faste overvintringsområder. Normalt overvintrer arten rett i nærheten av hekkeområdet. Imidlertid er dvergdykkeren aldri funnet hekkende i Buskerud!

Havhest *Fulmarus glacialis* (? - 1)

- 1993 LIER: Funnet død Lierstranda 15.04 (L. T. Poppe, T. Sigurdson).

(Nordlige Atlanterhavet; hekker ytterst langs kysten, ofte i kolonier) Langs Buskeruds kyster forekommer havhesten regelmessig under sterke sørlige vinder (slik det var før dette funnet ble gjort). Innlandsfunn gjøres derimot sjelden, likeledes må et funn fra Lierstranda ses på som spesielt.

Gråhegre *Ardea cinerea* H (2 - 1)

- 1992 HOL: Reir 04.08* (F) (P. & L.-E. Furuseth).
1993 RINGERIKE: Par med 4 pull. Synneren 06.06 (K. Myrmo).

(Eurasia og Afrika) Selv om gråhegren er en relativt vanlig fugl å se i Buskerud, er det sjeldent å finne den hekkende. Dette er det andre og tredje hekkefunnet som har blitt innrapportert til LRSK. Selv om det nok finnes flere hekkeplasser, understreker dette artens sparsomme forekomst

som hekkefugl i vår region. Mange av fuglene som observeres, er høyst sannsynlig ungfugler og/eller ikke-hekkende individer.

Stork *Ciconia ciconia* (1 - 1)

1995 FLESBERG: Ved Flesberg sentrum 29.05
(E. Moen).

(Vesentlig tempererte deler av Eurasia) Buskeruds andre stork ble observert av selveste fylkesmiljøvernsjef Eli Moen! Tidligere i mai ble en stork sett først på Lista, deretter Jæren og til sist i Hordaland. Det er ikke umulig at det kan være det samme individet som senere flyttet seg til et jorde i Flesberg.

Havhest (foto: Leif Palmstrøm)

Dvergsvane *Cygnus columbianus* (4 - 3/7)

1993 RINGERIKE: Adult Juveren og Synneren
19.10-21.11* (F) (K. Myrmo, B. H.
Larsen).

1995 HOLE: 2 ad. og 3 juv. Steinsvika 09.11-
05.12 (K. Myrmo, V. Ree).
RINGERIKE: Juveren 26.10 (B. H. Larsen).

(Sibir; Overvintret i det nordlige Eurasia) Funn nummer 5 - 7 i Buskerud stammer alle fra Tyrifjordens våtmarkssystemer eller Fiskumvannet. Utenom disse lokalitetene er arten knapt registrert i fylket. I 1994 ble det innrapportert 44 ind. på landsbasis (Myklebust m.fl. 1997).

Tundragås *Anser albifrons* (? - 1)

1993 HOLE: 2K Sælabonn 06.06 (K. Myrmo).

(Nordlig cirkumpolar utbredelse; trekker sørover til tempererte strøk vinterstid) En sjelden, men nesten årlig art i Buskerud. De fleste funnene er imidlertid fra høsten. Tyrifjordområdet og Fiskumvannet

dominerer funnmønsteret. 219 ind. ble innrapportert på landsbasis i 1994, de langt fleste fra Rogaland (92 ind.) og nordover langs kysten (Myklebust m.fl. 1994).

Sædgås *Anser fabalis* (? - 2/3)

1993 RINGERIKE: 2 Ask, Tyrifjorden 24-25.10
(K. Myrmo).

1995 RINGERIKE: Tyrifjorden 01.04 (K.
Myrmo).

(Nordlige palearktisk) En art som opptrer sparsomt under trekket i Norge. De fleste individene registreres langs vestlandskysten. Totalt 79 ind. ble innrapportert på landsbasis (Myklebust m.fl. 1994). I Buskerud er arten uregelmessig og sjelden. Underartsproblematikken tilknyttet sædgås er omdiskutert for tiden. Det ville være interessant om flere prøvde å underartsbestemme sædgjess.

Hvitkinngås *Branta leucopsis* (? - 3/4)

Stork

Hekker ikke i Norge, men er en årvis gjest særlig vår og høst. Svært sjelden i Buskerud. Kun 2 funn.

Tegning: Roger Holmen

- 1993 MODUM: Vikersund 31.01* (F) (K. Myrmo).
HURUM: Rødbyvannet (udatert, 1993) (L. T. Poppe, A. W. Thinn).
1994 RINGERIKE: 2 Tyrifjorden 01.05 (K. Myrmo).

(Naturlig hekkeutbredelse på Grønland, Svalbard, Nordvest-Russland og Sverige; Introdusert i Nord-Europa, blant annet Indre Oslofjord) Arten opptrer trolig årlig i Buskerud. Det er vanskelig å si noe bastant om opprinnelsen til fuglene som opptrer i Buskerud. Hvitkinngjessene som hekker i Nordvest-Russland og Svalbard, trekker imidlertid utenfor Vestlandet. Det mest sannsynlige er vel derfor at fuglene stammer fra den introduserte bestanden i Indre Oslofjord. Funnet fra Vikersund 31.01. er et av fylkets få vinterfunn.

Gravand *Tadorna tadorna* H (? - 0)

- 1989 HURUM: Par med 6 pull. Ramvikholmene sommeren 1989 (T. Jensen).

(Sentral-Asia og kysten av nordvest-Europa) En art som kun forekommer langs Buskeruds kyster. Her er den imidlertid relativt vanlig. Faste hekkebestander finnes først og fremst i Toftområdet og øyene utenfor samt rundt Sætre (T. Jensen pers. medd.). Hekkefunn er sannsynligvis kraftig underrapportert. Med bakgrunn i at artens forekomst er godt kjent i fylket, og at den ser ut til å ha en stabil status, er arten fjernet fra LRSKs liste fra og med 1997.

Krikkand *Anas crecca*

Individer som viste karakterene til underarten *A. c. carolinensis* (0 - 1)

- 1994 ÅL: Hann Strandafjorden 15.05* (F) (P. Furuseth).

(Nord-Amerika) Det første funnet i Buskerud av denne nordamerikanske varianten av «vår» krikkand. Noe overraskende var det at øvre Hallingdal skulle få et førstefunn av en amerikansk andefugl! For øvrig er det gjort 16 funn av denne underarten i Norge frem til og med 1994. Ellers i Europa er dette den hyppigste transatlantiske gjesten blant andefuglene. Grundig leting i krikkandflokker ellers i fylket kan derfor kanskje gi oss flere funn...

Snadderand *Anas strepera* (6 - 2)

- 1994 DRAMMEN: 2K+ hann (eklipsedrakt) Svensedammen 29.08 (T. Jensen, L. T. Poppe).
1995 MODUM: 2K+ hann Drolsumvika 14.01 (B. H. Larsen).

(Nord-Amerika og Eurasia; sparsomt forekommende i store deler av utbredelsesområdet) Denne sjeldne andearten blir ikke sett årlig i Buskerud. Nesten samtlige funn er gjort i nedre Buskerud. I 1994 ble 52 ind. innrapportert på landsbasis i Norge (Myklebust m.fl. 1997).

Knekkand *Anas querquedula* (? - 2/3)

- 1993 HOLE: Par Sælabonn 17.06 (K. Myrmo).
Hann Sælabonn 21.07 (K. Myrmo).

(Tempererte deler av den palearktiske region; Norge representerer et nordlig og vestlig ytterpunkt for arten) En art som forekommer årlig i lite antall i fylket. De fleste funnene gjøres i midtfylket, tilknyttet Tyrifjordens våtmarkssystemer. Fiskumvannet og Linnestranda er andre lokaliteter hvor arten forekommer regelmessig. Hallingdal er representert med få funn (Breiehagen 1976). På landsbasis ble 52 ind. innrapportert i 1994 (Myklebust m.fl. 1997).

Toppand *Aythya fuligula* x **taffeland** *Aythya ferina*

Individer som viste hybridkarakterer til ovennevnte arter (0 - 1)

- 1995 RINGERIKE: Hann Juveren 05.05 (K. Myrmo)

Norges andre funn og Buskeruds første av denne andehybriden. Fra England er det kjent mange tilfeller av toppand/taffelandhybrider fra tidligere. Fuglen minnet for øvrig mye om en amerikansk slektning av bergand (Lesser Scaup *Aythya affinis*).

Taffeland *Aythya ferina* (? - 8/21)

- 1992 RINGERIKE: Hann Tyrifjorden 17.03 (K. Myrmo). Hann Tyrifjorden 14.11 (K. Myrmo). Hann Juveren 18.09 (K. Myrmo).
HOLE: Hann Steinsvika 15-18.09 (K. Myrmo).
1993 MODUM: Hann Vikersund 10.01 (K. Myrmo).
HOLE: Adult par Steinsvika 05.10 (K. Myrmo). 2 hanner og 1 hunn Steinsvika 12.10 (K. Myrmo). 2 hanner og 4 hanner Steinsvika 11.11 (B. H. Larsen). Regnes som tre funn av til sammen 11 ind.
1994 HOLE: 4 hanner og 2 hanner Steinsvika 11.11 (B. H. Larsen).
1995 HOLE: Hann Steinsvika 30.04 (F. Ljønes, K. Myrmo). Hann Sælabonn 04-14.11 (K. Myrmo). Hann Sælabonn (udatert, 1995) (B. H. Larsen). Sælabonn - fuglene regnes som ett funn inntil andre opplysninger eventuelt fremkommer.

RINGERIKE: Hann Juveren 26.10 (B. H. Larsen).

(Sentrale/østlige deler av Palearktis, øst til Baikalsjøen) Arten var meget sparsomt opptredende i fylket fram til midten av 1980-tallet (Breiehagen 1976, Breiehagen 1992). Siden da har enkeltindivider opptrådt regelmessig i Tyrifjordens våtmarkssystemer og Fiskumvannet. De fleste observasjonene gjøres senhøstes og om våren.

LRSK krever ikke lenger beskrivelse av funn fra Fiskumvannet og Tyrifjordens våtmarkssystemer.

Ærfugl *Somateria mollissima* innlandsfunn (? - 1) 1993 ÅL: Hann Strandafjorden 28.04-04.06 (P. Furuseth).

(Nordlig cirkumpolar utbredelse) Innlandsfunn av ærfugl er generelt uvanlig, og funn i Hallingdalen er nærmest sensasjonelt.

Lappfiskand hann. Borshavn, Farsund, ultimo februar 1996.. Foto: Torkild Jensen.

Lappfiskand *Mergus albellus* (15 - 9)

- 1993 HOLE: Hann Steinsvika 20-22.04 (K. Myrmo). Hunn Steinsvika 17.10 (K. Myrmo).
RINGERIKE/HOLE: Juv. Hann Steinsfjorden 09.11. Hann Steinsfjorden 05.12 (K. Myrmo). Regnes som to funn.
RINGERIKE: Hunn Juveren 05-12.10 (K. Myrmo).
NES: Hann Vik 07.05 (P. Furuseth).
1994 HOLE: Hunn Vik 12.04 (K. Myrmo).
1995 HOLE: Juv hunn Steinsvika 29.11-16.12 (B. H. Larsen, K. Myrmo). Hunn Steinsvika 30.08 (B. H. Larsen). Regnes som to funn.

(nordøstlige deler av Fennoskandia øst til Kamtsjakt) Det ser ut til at funnfrekvensen av lappfiskand er økende i Buskerud. Før 1982 var kun fem funn registrert (Breiehagen 1992). Imidlertid var nok 1993 et særskilt godt år for

arten. Funnmønsteret reflekterer samme opptreden som i de fleste fylker i Norge, nemlig trekkobservasjoner. Det er kun i Vest-Agder og Rogaland hvor arten overvintrer regelmessig og i noe antall (Myklebust m.fl. 1997).

Sivhauk *Circus aeruginosus* (? - 8)

- 1994 HOLE: Juv. Steinsvika 13. og 25.08 (K. Myrmo). Regnes som ett funn. Juv. Sælabonn 25.08 (K. Myrmo).
ØVRE EIKER: Juv. Fiskumvannet 04.09 (B. T. Bollerud).
1995 NEDRE EIKER: Miletjern 23.09 (S. Stueflotten).
RINGERIKE: Averøya 24.08 (K. Myrmo). Juveren 07.09 (K. Myrmo).
HOLE: Sælabonn 10.09 (K. Myrmo).
ØVRE EIKER: Hunn Fiskumvannet 27.08 (P. Ø. Klunderud).

(Vesentlig østlige deler av vestre Palearktis) Breiehagen (1992) nevner at arten forekommer "nesten årlig" ved Fiskumvannet. I løpet av 1990-årene har arten blitt klart vanligere i Buskerud. Ungfugler observeres nå regelmessig utover høsten både ved Fiskumvannet og ved Tyrifjordens våtmarkssystemer. Arten er trolig underrapportert fra Fiskumvannet. På grunn av denne økningen krever LRSK ikke lenger beskrivelse av sivhaukobservasjoner fra Fiskumvannet og Tyrifjordens våtmarkssystemer. Det er for øvrig viktig at observatørene noterer kjønn og alder, slik at sivhaukens utvikling i Buskerud kan følges godt.

Myrhauk *Circus cyaneus* H (? - 3)

- 1993 ÅL: Par med 3 juv. 11.08 (K. Plischewski).
1994 NORE OG UVDAL: Par med minst 2 juv. 11.06-06.08 (L. E. Furusest).
ÅL: Par med 3 pull 03.07. og 17.07 (P. Furusest).

(Cirkumpolar utbredelse, primært i nordlige og tempererte strøk; forekommer noe spredt, mest regelmessig i sentrale deler av Sibir). Kun fire hekkefunn ble innrapportert på landsbasis utenom Buskeruds to funn (Myklebust m.fl. 1997).

Jaktfalk *Falco rusticolus* (? - 2)

- 1993 ÅL: 10.06 (K. Plischewski).
HEMSEDAL: 24.10 (P. Aas).

(Nordlig cirkumpolar utbredelse; mangler på Svalbard og Novaja Semlja) Nærmere stedsangivelse er holdt tilbake av LRSK. Begge observasjonene dreier seg om ekstremt lyse individer. Tidligere ble «hvite» jaktfalker skilt ut som en egen underart (*F. r. candicans*) og kalt «grønlandsjaktfalk». Senere er det påvist at alle jaktfalkpopulasjoner har stor fargevariasjon, og at selv «våre» jaktfalker kan være påfallende lyse. Observasjoner av ekstremt lyse jaktfalker kan derfor ikke benevnes med annet enn hvit form av jaktfalk. De to observasjonene fra 1993 er fra nærliggende områder, og kan derfor dreie seg om samme individ. Jaktfalken er for øvrig en sparsom hekkefugl i nordre Buskerud. Observasjoner sør for hekkeområdene gjøres sjelden, og LRSK ønsker i fremtiden at disse innrapporteres.

Lerkefalk *Falco subbuteo* (? - 2/3)

- 1986 MODUM: Brevik gård 21.08 (M. Eken).
1993 NEDRE EIKER: Miletjern 08.05 (S. Stueflotten). Funnet ble først ikke godkjent, deretter godkjent etter ny vurdering av LRSK.
1995 HOLE: 2 Sælabonn 24.08 (K. Myrmo).

(Vesentlig østlige og tempererte strøk av Eurasia) 10 hekkinger av lerkefalk ble innrapportert på landsbasis i 1994 (Myklebust m.fl. 1994), alle i Hedmark, Oppland og Østfold. Buskerud har potensielle hekkeområder, og enkelte hekkefunn er også gjort (O. F. Steen pers. medd.). Observasjoner av lerkefalk er trolig underrapportert til LRSK.

[Balkanhøne *Alectoris chukar* (0 - 1)]

- 1994 FLESBERG: Våråsmogen 20.07 og 11.08* (F) (E. Trollerud m.fl.).

(Mellom-Europa; Introduert til store deler av Nord-Europa) Funnet ble innsendt som rødhøne *Alectoris rufa*, men godkjent av NSKF som balkanhøne. Disse to artene er meget like, men balkanhøna har blant annet en mer klart avgrenset svart halsring. Fuglen stammer høyst sannsynlig fra fangenskap. Balkanhøner er dessuten i utstrakt (og ulovlig) bruk i forbindelse med opplæring av jakthunder.

Myrrikse *Porzana porzana* (? - 1)

- 1993 RINGERIKE: Juveren 20.06 (K. Myrmo).

(Hovedsakelig tempererte deler av Palearktis; østgrense omkring Mongolia) Med kun 8 innrapporterte ind. i 1994 (Myklebust m.fl. 1997) viser myrriksen en klar tilbakegang i Norge (selv om den nok også er underrapportert). Tendensen er den samme i våre naboland. I Buskerud er arten sjelden, men forholdsvis regelmessig. Juveren er en av de sikreste lokalitetene for myrrikse.

Vannrikse *Rallus aquaticus* (? - 3)

- 1993 HOLE: Sælabonn 20.06 (K. Myrmo).
1994 LIER: Linnestranda 01.05 (L. T. Poppe).
Linnestranda 11.09 (T. Jensen). Regnes som to funn.

(Eurasia nord til sør-Fennoskandia og sør-Sibir) Overraskende få observasjoner gjøres av denne arten i Buskerud. På landsbasis utgjør Rogaland tyngdepunktet for arten, med 47 av totalt 56 innrapporterte funn fra 1994 (Myklebust m.fl. 1997). Tyrifjordens våtmarkssystemer, og Linnestranda er trolig de sikreste stedene for vannrikse i fylket.

Åkerrikse *Crex crex* (? - 2/4)

- 1994 ØVRE EIKER: Åssideveien, Darbu 19.06 (P. Ø. Klunderud). 3 Hals 29.07 (A. Hals).

(Tempererte og nordlige deler av Palearktis; sparsom og fragmentarisk forekomst i hoveddelen av utbredelsesområdet) Arten har hatt en kraftig tilbakegang i Buskerud de siste 20 årene, og den forekommer ikke lenger regelmessig i fylket. Flest

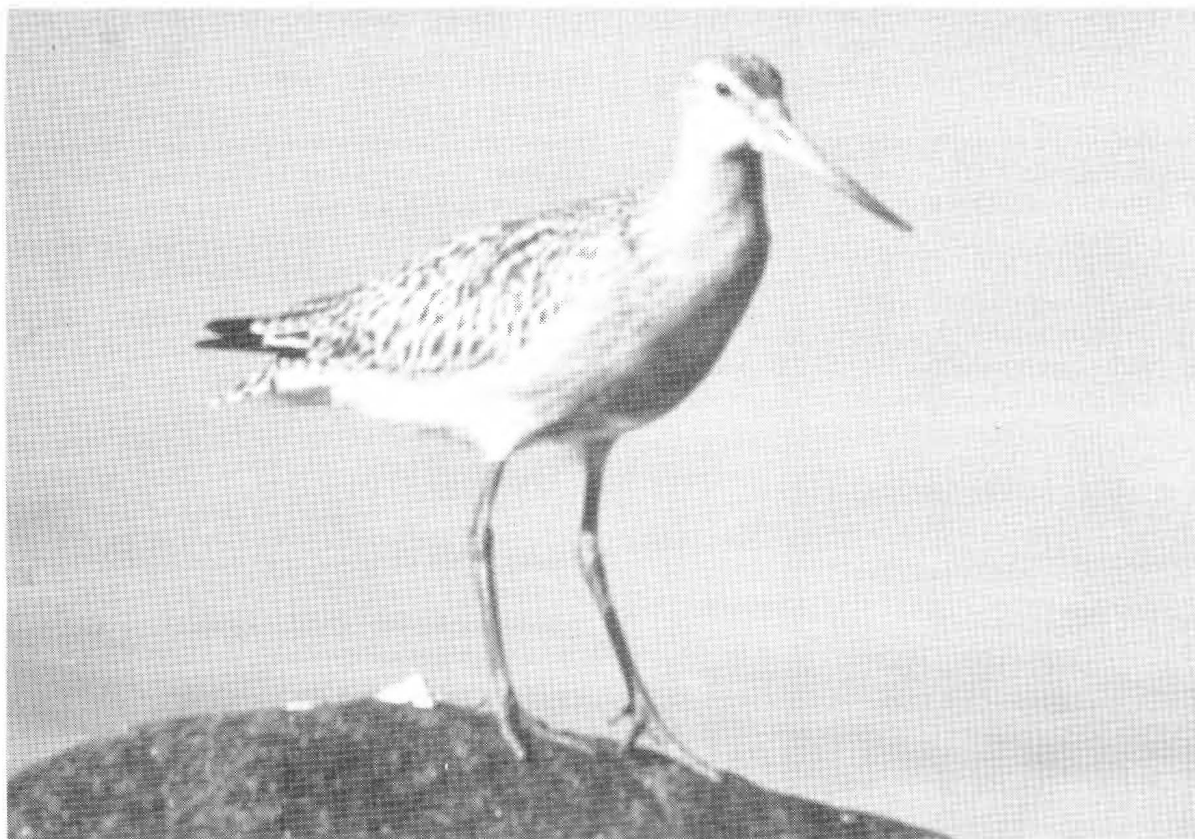
observasjoner gjøres nå i områdene rundt Fiskumvannet, spesielt Darbu. Kun 9 ind. ble innrapportert på landsbasis utenom Buskerudfunnene i 1994 (Myklebust m.fl. 1997).

Tundrasnipe *Calidris ferruginea* (? - 1)

1992 HOLE: Steinsvika 16.08 (K. Myrmo).
RINGERIKE: 2 Tyrifjorden 16. og 25.08 (K. Myrmo). Regnes som ett funn.

1993: RINGERIKE: Juv. Tyrifjorden 20.09 (K. Myrmo).

(Nordlige Eurasia; overvintrer i Afrika, India og Australia) En art som opptrer uregelmessig i Buskerud. Nær sagt alle funn i fylket stammer fra Tyrifjordens våtmarkssystemer.

Lappspove, Lista. Foto: Leif Palmstrøm.

Lappspove *Limosa lapponica* (minst 2 - 2)

1993 RINGERIKE: Hunn Averøystranda 10. og 18.04 (K. Myrmo). Regnes som ett funn.
1995 HOLE: 1K+ Svarstadvika 30.08 (B. H. Larsen).

(Nesten cirkumpolar utbredelse, vesentlig tundraen) En meget sjelden art i Buskerud. Dette er trolig det andre vårfunnet.

Sotsnipe *Tringa erythropus* (? - 1)

1995 LIER: Adult Linnesstranda 09.05 (T. Andersen, T. Jensen).

(Nordlig palearktisk utbredelse; hekker overveiende på trebevokst tundra) Denne arten er tatt inn på LRSKs rapporteringsliste. Dette innebærer at også eldre funn ønskes innrapportert.

Arten forekommer sannsynligvis meget fåtallig på trekk i Buskerud.

Dvergmåke *Larus minutus* (? - 1)

1995 RINGERIKE: Juv. Storelva 24.08 (K. Myrmo).

(Flekkvis utbredelse i østlige Eurasia og Nord-Amerika) En sjelden art i Buskerud, som de fleste andre steder her til lands. Rogaland er det eneste fylket hvor arten opptrer regelmessig. I Buskerud er arten ikke årlig, men flere funn foreligger fra Tyrifjordens våtmarkssystemer. Det ser imidlertid ut til at arten øker utbredelsen i våre naboland, noe som kan føre til flere observasjoner hos oss.

Grønlandsmåke *Larus glaucoides* (1 - 0)

1992 KONGSBERG: Trolig 2K Kongsberg sentrum 05.03 (J. E. Berglihn).

(Grønland og arktisk Nord-Amerika) Det første funnet av grønlandsmåke i Buskerud ble overraskende nok gjort i Kongsberg. Selv om det forekommer at arten følger elver oppover et stykke, gjøres det svært få innlandsfunn av grønlandsmåke i Norge. Bedre oppmerksomhet rundt artsbestemmelse av måker, særlig vinterstid, vil trolig føre til flere funn i fylkets kystområder. 29 grønlandsmåker ble innrapportert på landsbasis (sør for Nordland) i 1994, derav flest i Møre og Romsdal og Rogaland (Myklebust m.fl. 1997).

Rødnebbterne *Sterna paradisaea* (utenom Hallingdalsregionen ? - 1)

1994 ØVRE EIKER: 2K+ Fiskumvannet 10.09 (T. Jensen).

(Nordlig cirkumpolar utbredelse) Siden rødnebbterne sjelden ses i Oslofjordregionen, har LRSK bestemt at observasjoner fra nedre Buskerud ønskes innrapportert. Rødnebbterne forveksles lett med makrellterne, og god erfaring med begge arter er ønskelig for å foreta sikker feltbestemmelse. For øvrig anbefales Olsen & Larsson (1995) hva angår feltbestemmelse av denne og andre ternearter.

Svarterne *Chlidonias niger* (5 - 1/3)

1994 RINGERIKE: 3 juv. Tyrifjorden 11.09 (K. Myrmo).

(Cirkumpolar utbredelse, vesentlig i tempererte strøk; overvintrer i sørlige deler av Afrika og Sør-Amerika) En sjelden art i Buskerud, som for det meste er påtruffet ved Fiskumvannet. 3 ind. er ny årsrekord for fylket. Utenom Buskerudfunnene ble kun 6 ind. innrapportert i Norge i 1994 (Myklebust m.fl. 1997).

Alkekonge *Alca alle* (? - 0)

«Midten av 1980 - årene» RINGERIKE: Udatert* (F) Røyse (K. Myrmo).

(Nordlig palearktisk utbredelse; hekker i kjempekolonier i høyarktiske strøk) Ved sterke stormer, gjerne kombinert med høye antall av alkekonge i Oslofjorden, hender det at innlandsfunn av denne lille alkefuglen blir gjort. I løpet av det siste tiåret har arten blitt regelmessig senhøstes i Oslofjorden. Det er derfor nå bare innlandsfunn som skal innrapporteres til LRSK.

Turteldue *Streptopelia turtur* (6 - 1)

1994 ÅL: Hovda-området 15.05 (K. og L. G. Plischewski).

(Europa, Sørvest-Asia, Midtøsten og Nord-Afrika) Hallingdalsregionen dominerer funnmønsteret for arten i Buskerud. Dette kan virke overraskende, men det kan ha sammenheng med den solide bestanden av tyrkerdue i dette området.

Hubro *Bubo bubo* (? - 1)

1994 RINGERIKE: Snyta (ved Røsshalm gård) 12.12 (V. Ree, H. Roterud). Fuglen ble funnet død under en høyspentledning.

(Palearktisk utbredelse; forekommer vesentlig i tempererte og boreale soner; sparsom forekomst i store deler av utbredelsesområdet) Det er sjelden at hubro blir observert i Buskerud for tiden. Senere undersøkelser (bl.a. Jensen & Poppe 1996) har ikke påvist noen faste hubrolokaliteter i fylket. Trolig finnes det hekkende par, men bestanden må være meget lav.

Jordugle *Asio flammeus* H (? - 2)

1994 HOL: Par med 6 pull. ved Stolsvassdammen 17.07 (P. Furuseth).
1994 ÅL: Par med 2 juv. Rødungen 25.06 og 05.07 (L. T. Poppe m.fl.).

(Nesten global utbredelse, men fragmentarisk; mest regelmessig i nordlige strøk) En art som nesten utelukkende hekker i gode smågnagerår. Hallingdalsregionen dominerer hva hekkfunn angår.

Haukugle *Surnia ulula* H (? - 3)

1994 HOL: Par med 6 egg 12.04 (L. E. Furuseth). Par med 2 juv. Dagali 05.07.
Par med 1 juv Dagali 06.07 (L. E. Furuseth).

(Nordlig cirkumpolar utbredelse; vesentlig i taigabeltet) Breiehagen (1976) omtaler kun observasjoner av arten fra Hallingdalsregionen. I løpet av 1980-tallet, trolig som en følge av invasjonår, fikk haukugla fotfeste som hekkfugl i dette området. Noen få par ser nå ut til å hekke hvert år smågnagerbestanden tillater det (Breiehagen 1992, L. E. og P. Furuseth pers. medd.).

Isfugl *Alcedo atthis* (? - 0)

1991 HURUM: Åroselva 23.06 (T. Langballe, S. Rye).

(Forekommer i alle regioner utenom Amerika og polområdene; overveiende tempererte strøk) En art som forekommer nesten årlig i fylket. Nedre Buskerud har brorparten av funnene, deriblant flere sannsynlige mulige og sannsynlige hekkfunn (bl.a. Breiehagen 1992). Det ser ut til at arten er i

tilbakegang i Norge og våre naboland (Myklebust m.fl. 1997).

Hærfugl *Upupa epops* (? - 1)

1994 HOL: Geilo 03.05 (N.-J. Dahle).

(Eurasia; vesentlig tempererte strøk. Utpreget streiffugl, som årlig opptrer langt utenfor hekkeområdene) Denne særpregede fuglen opptrer år om annet i Buskerud. De fleste funnene er imidlertid fra nedre og midtre deler av fylket. I tillegg til dette funnet ble 7 andre funn innrapportert i Norge i 1994 (Myklebust m.fl. 1994).

Hvitryggspett *Dendrocopos leucotos* (? - 1)

1993 DRAMMEN: Langmyrdammen 24.12 (I. S. Espelien).

(Utbredt i store deler av Eurasia, men vesentlig østlige/sentrale deler; sparsom bestand i store deler av utbredelsesområdet) Observasjoner av hvitryggspett gjøres sjelden i Buskerud. Imidlertid har intens leting deler av fylket de siste årene avslørt flere mulige og sikre lokaliteter (bl.a. P. Ø. Klunderud pers. medd.). Trolig har fylket fremdeles en liten hekkebestand av denne spettearten, som er truet av utryddelse i deler av Europa.

Trelerke *Lullia arborea* (? - 1)

1995 DRAMMEN: Syngende hann ved Setertjern, Drammen nordmark 04.06 (T. Jensen).

(Eurasia nord til Fennoskandia, øst til Iran og sør til NV - Afrika) Denne arten, som kun blir observert regelmessig i hekketiden i Østfold her til lands, ses overraskende sjelden i Buskerud. Grundig leting i sørfylkets tørre, kystnære furuskogsområder vil sannsynligvis avdekke flere lokaliteter. Funnet fra Setertjern indikerer hekking i området.

Svartrødstjert *Phoenicurus ochruros* (? - 1)

1994 DRAMMEN: 1-2 syngende hanner Marienlyst 01-21.06 (O. E. Bakken, T. Jensen, L. T. Poppe m.fl.).

(Hovedsakelig i de sørlige delene av Palearktis; sør til Nordvest-Afrika og Sørvest-Kina, nord til Sør-Fennoskandia) Funnmønsteret i Buskerud er tilknyttet industriområder og tettbebyggelse med ørken- eller fjelaktige omgivelser. Flere hekkefunn er gjort tidligere, men arten opptrer uregelmessig. Drammen er trolig det sikreste stedet for svarttrødstjert i fylket. Fuglen fra 1994 ble studert av mange fugleinteresserte. Totalt min. 79 innrapporterte ind. i 1994 på landsbasis, med over

90% av funnene i Vest-Agder og Rogaland (Myklebust m.fl. 1997).

Elvesanger *Locustella fluviatilis* (0 - 1)

1995 RINGERIKE: Juveren 04.06* (L) (K. Myrmo).

(Øst-Europa) NSKF har godkjent Buskeruds første elvesanger. Denne lokaliteten produserte også et elvesangerfunn i 1996 - en observasjon som allerede er godkjent av NSKF, men som vil bli publisert i LRSK Buskeruds 1996-rapport. Det er fram til 1994 gjort 31 funn av elvesangeren i Norge, og antall funn viser en klart økende tendens de siste årene.

Myrsanger *Acrocephalus palustris* (? - 3)

1993 RINGERIKE: Juveren 25.06 (K. Myrmo).

NEDRE EIKER: Syngende hann Miletjern 30.05 (S. Stueflotten).

1995 ØVRE EIKER: Hann Råen 29.05 (A. Hals).

(Vesentlig tempererte strøk av Europa, øst til Ural; overvintrer i Afrika sør for Sahara) Arten er sannsynligvis underrapportert fra flere lokaliteter i Buskerud. Faste lokaliteter for myrsanger er flere lokaliteter i Tyrifjordens våtmarkssystemer, Fiskumvannet, Miletjern og Linnestranda. Det er ikke alltid enkelt å bestemme kjerrsangere, og flere forvekslingsmuligheter foreligger. Myrsangeren kan oftest skilles ut på sitt rike utvalg av hermelyder, normalt med innslag av blåmeis, låvesvale og linerle. Typisk høres skurrende lyder innflettet i hermelyden, og en karakteristisk "tjekk" - varsellyd er et annet kjennetegn. Vær oppmerksom på at enkelte myrsangere kan avvike sterkt fra dette typiske sangmønsteret! Utenom de faste lokalitetene ønsker LRSK detaljerte beskrivelser av sangen for at funn skal godkjennes. En lettvinnt måte å dokumentere funnet på er ved å ta opptak av sangen. Totalt ble 80 ind. innrapportert på landsbasis, tyngdepunktet i sørøst-Norge og Lista (Vest-Agder).

Pirol *Oriolus oriolus* (minst 2 - 1)

1994 ØVRE EIKER: Hann Sem 28.05 (A. Nævra).

(Overveiende sørlige, tempererte deler av Eurasia; overvintrer i sentral-Afrika) En art som sjelden observeres i fylket vårt, men som meget vel kan være mer regelmessig. I tillegg til dette funnet ble kun 4 ind. innrapportert på landsbasis (Myklebust m.fl. 1997).

Kråke *Corvus corone*

Individer som viste karakterene til underarten *corone* (svartkråke) (minst 1 - 1)

1994 NEDRE EIKER: Miletjern 02.04 (O. E. Bakken).

(Tempererte strøk av Vest-Europa) Sannsynligvis kun det andre funnet av denne underarten i Buskerud. Grundig leting i fylkets store kråkeflokker, som ved Miletjern, vil ganske sikkert avdekke flere funn. Vær imidlertid oppmerksom på forvekslingsfaren med unge kornkråker! På landsbasis ble 44 ind. innrapportert, derav over 90 % fra Rogaland og Vest-Agder (Myklebust m.fl. 1997).

Polarsisik *Carduelis hornemanni* (? - 1)
1994 HOLE: Vik 15.11 (K. Myrmo).

(Nordlig cirkumpolar utbredelse) Et funn som passer godt inn i landets øvrige dette året. På landsbasis (fra Nordland og sørover) ble 55 ind. innrapportert denne måneden (Myklebust m.fl. 1997). Dette må nærmest betegnes som en invasjonstypet opptreden. I Buskerud er arten sjelden, men trolig årlig.

Gråsisik *Carduelis flammea*

Individer som viste karakterene til underarten *cabaret* (4 - 8)

1994 ØVRE EIKER: Til sammen 8 Vestfossen div. datoer i september (A. Hals). Regnes som 8 funn.

(Det europeiske kontinent, de britiske øyer og Sør-Fennoskandia) Siden det første funnet av denne underarten i Buskerud 01.10.87 (Averøya; Breiehagen 1992) har arten hatt en eksplosjonsartet utvikling (de fleste er ikke innrapportert LRSK). Selv om det finnes individer med overlappende mål, er generelt *cabaret* brunere og mindre enn nominatunderarten *flammea*. På grunn av den kraftige veksten i antall funn, kreves det ikke lengre beskrivelse av funn av denne underarten. LRSK oppfordrer likevel til oppmerksomhet rundt dette underartskomplekset.

Kjernebiter *Coccothraustes coccothraustes* H (? - 3)

1993 DRAMMEN: Par med pull. Danvik juni (Å. A. Nilsen).

LIER: Par med nylig utflytet juv. Nøste juni (L. T. Poppe)

1994 LIER: 4 ad. og 4 juv sommeren 1994* (F) (A. V. Johansen). Regnes som ett funn.

(Store deler av Eurasia, vesentlig tempererte strøk) En art som er i klar vekst i nedre Buskerud. Trolig vil flere hekkefunn gjøres ved økt feltinnsats i edellovrrike lokaliteter i fylket vårt. Myklebust m.fl.

(1997) nevner at 5 hekkefunn er innrapportert på landsbasis, i tillegg til Buskerudfunnet, i 1994.

Båndkorsnebb *Loxia leucoptera* (? - 1)

1993 DRAMMEN: Hunn Langmyrdammen 19.09 (T. Jensen). Observasjonen ble først ikke godkjent, deretter godkjent etter at observator kom med tilleggsopplysninger om funnet.

(Nordlige deler av Nord-Amerika og østlige Eurasia (taigabeltet)) En art som opptrer uregelmessig i Buskerud som ellers i Norge. Med jevne mellomrom opptrer båndkorsnebb invasjonspregt. Enkeltobservasjoner gjøres imidlertid også utenom disse invasjonene. I 1994 ble kun to funn innrapportert på landsbasis (Myklebust m.fl. 1997).

Ikke godkjente funn

Horndykker *Podiceps auritus*

1993 ØVRE EIKER: Fiskumvannet 10.10.

1995 NEDRE EIKER: Mjøndalen 29.04.

Kanadahettemåke *Larus philadelphia*

1994 LIER: 1K Linnestranda 08.09. NSKF ber LRSK om å vurdere funnet på nytt som dvergmeåke.

Kalanderlerke *Melanocorypha calandria*

1994 LIER: Schreinerhuset 30.12.

Blåråke *Coracias garrulus*

1994 NORE OG UVDAL: 5 Smådoladalen 15.08.

Busksanger *Acrocephalus dumetorum*

1994 ØVRE EIKER: Fiskumvannet 11.06.

LRSKs sammensetning

Torkild Jensen (leder), Jon Ludvig Hals (sekretær), Lars-Egil Furuseth, Kendt Myrmo og Lars Thomas Poppe.

Litteratur

Breiehagen, T. 1976. *Faunistisk rapport fra Buskerud til og med 1975*. Sterna 15:159-167.

Breiehaget, T. 1992. *Avifaunistisk rapport fra Buskerud 1983-1990*. VF 15:227-232.

Gustad, J.R. 1997. *Sjeldne fugler i Norge i 1993 og 1994*. VF 18(1995):259-301.

Jensen, T. 1996. *Biologisk mangfold i Drammen kommune*. Drammen kommune, Naturforvaltningsseksjonen. 102 s.

NYTT FRA NOF ØVRE EIKER LOKALLAG**Medlemsmøte 24. februar**

Som vanlig var Ungdomsheimen i Vestfossen møtestedet. 23 personer møtte opp. Naturfotograf Erik Thalerud fra Modum presenterte «Nordisk natur». Han viste bilder og fortalte fra Sarek og fra Modum. Programmet var meget bra sammensatt, han pendlet kontinuerlig mellom storslagne landskapsbilder, eksempelvis fra Rapadalen i Sarek, og små detaljer i naturen, som blåveis og dagpåfugløye, via fugler og pattedyr, deriblandt tornskate, rådyr og villrein.

Ugletur 14. mars

Årets ugletur var denne gangen lagt til Finnemarka med Jon Ludvig Hals som kjentmann. Det møtte opp ikke mindre enn 15 deltakere. Kun 1 stk perleugle ble hørt, men det ble da bålkos og en trivelig tur.

Medlemsmøte 17. mars

På Ungdomsheimen i Vestfossen hadde vi denne kvelden som tema, artsbestemmelse av fugl, ved Anders Hals. 28 personer møtte opp. Det ble en svært så trivelig kveld, noen mente sågar at dette var det beste medlemsmøtet de noen gang hadde vært på. Til tross for at møtet gikk langt ut over vanlig tid, var det svært få sure miner av den grunn. Anders hadde lagt opp til mange arter, vi ble enige om å kutte noe ned. Det ble bestemt at han skulle komme tilbake 28. april. Artsbestemmelse er tydelig populært hos medlemmene, så det må vi ha mere av.

Ekskursjon 13. april til Mølen, Vestfold

8 personer var med på turen. Det ble ikke den store opplevelsen, da vinden blåste kald fra nord.

Ekskursjon til Hornborgasjøen, Sverige 25.-27. april

5 personer satte kursen mot Hornborgasjøen. De observerte ca 1400 traner, ellers mye taffelender og stjertender. Sivhauk, hærfulg, rørdrum og myrrikse ble også observert. Fin tur var alle enige om.

Medlemsmøte 28. april

Ungdomsheimen i Vestfossen var igjen åstedet for medlemsmøtet i NOF Øvre Eiker lokallag. Anders Hals var igjen på plass som foredragsholder med artsbestemmelse som tema. Anders har masse fine bilder av fugl i hånd, dette skyldes selvfølgelig at han er en ivrig ringmerker. 22 personer hadde atter en gang en svært så trivelig kveld.

Ekskursjon 1.mai Fiskumvannet

Her var det folk fram og tilbake fra tidlig morgen til sent på kveld. Noen egentlig samlet ekskursjon ble det ikke, men lokallaget hadde bemanning på tårnet fra kl 07.00. Mye spennende å se nå, bl.a. 1 par skjeender.

Fiskumvannet

Det er en jevn strøm av fuglekikkere til tårnet ved Fiskumvannet også i år. Lokaliteten begynner å bli godt kjent blandt fuglefolk fra hele landet. Det er synd vi ikke har skikkelig adkomst til tårnet, for det er ikke å anbefale å ferdes langs jernbanen. Pr. 17. mai har det ikke vært de store sensasjonene ennu, men de kan fort komme. Den beste dagsobservasjonen så langt er 8. mai, da det ble observert 74 arter.

Fugleregistreringsprosjekt på Kongsberg

NOF Øvre Eiker Lokallag har vært i møte med representanter for Kongsberg kommune og vi har fått i oppdrag å utføre fugleregistreringer i Kongsberg. Prosjektet ledes av Leif Palmstrøm og Terje Bakken og blir startet opp i de nærmeste dagene. Vi trenger folk til å være med på prosjektet, så det er bare å melde fra til en av de nevnte herrer. Vi regner med å holde et møte sammen med alle som melder seg interessert. Kanskje kan du tenke deg å legge søndagsturen med familien i områdene i Kongsberg.² Nærmere orientering om opplegget vil bli gitt etterhvert som vi starter opp med registreringene.

NB:**DET ER VIKTIG AT LOKALLAGENE SENDER TIL BUSKSKVETTEN INFORMASJON ANG. LAGET, SLIK AT VI TIL STADIGHET ER OPPDATERT !!**

FUGLER I ØVRE EIKER 1996

NOF Øvre Eiker Lokallag har gitt ut en rapport «Fugler i Øvre Eiker 1996». Rapporten har som hovedintensjon å videreføre det registreringsarbeidet som tidligere har vært gjort i forhold til fuglelivet i kommunen, og som regelmessig har blitt publisert. Videre har vi påtatt oss forpliktelser m.h.t. overvåkning av fuglelivet ved Fiskumvannet etter at fugletårnet ble oppført.

Hovedvekten av observasjonene i rapporten er fra Fiskumvannet. Fra tårnet har man godt utsyn over vannet og bygda, og således ser flere forskjellige naturtyper. Av øvrige observasjoner er hovedtyngden fra Øvre Eiker, men det er også tatt med materiale fra nærliggende kommuner. Som vedlegg til rapporten er også rapport fra Eiker Ringmerkingsgruppe 1996, stoff om øvrig fauna ved Fiskumvannet og kopi av avisinnlegg i DT&BB vedr. fugletårnet. Bakgrunnsstoffet for rapporten er samlet inn via 3 kilder; Sentralt står loggboka som har vært tilgjengelig i fugletårnet ved Fiskumvannet. Øvrige kilder har vært referater fra medlemsmøtene i NOF Øvre Eiker Lokallag i 1996, og intervju/samtale med enkeltpersoner.

160 arter er loggført observert fra fugletårnet og rundt Fiskumvannet forøvrig i 1996. Med forbehold om godkjennelse er det registrert 3 nye arter for Fiskumvannet i 1996: rødhodeand, dvergterne og hvitvingelerke. Antall loggførte dager i 1996 er 137, mot 113 dager i 1995 og 86 dager i 1994.

Forfattere av rapporten er Bjørn Tore Bollerud og Per Øystein Klunderud. Rapporten kan fås ved henvendelse til disse, eller til NOF Øvre Eiker Lokallag, Boks 31, 3301 Hokksund.

BUSKERUD RUNDT**Storfugl**

I nedre Buskerud har man satt i gang et prosjekt med å fylle opp igjen skogen med storfugl. Dette er et samarbeid mellom seks jeger- og fiskeforeninger. De to siste årene er det blitt satt ut 180 røy- og tiurkyllinger. Det skal settes ut ytterligere 120 fugler og i løpet av de siste tre år er det satt ut 400 storfuglkyllinger. Det påstås at de greier seg bra, men det har også ryktes at så ikke er tilfelle. Kanskje noen av Buskskvettens lesere har noe å si i denne forbindelse?

Fiskeørn i høyspentledning

I Sande fant man forleden en fiskeørn som var omkommet i en høyspentledning. I klørne hadde den en horn gjel på over en meter. Kanskje kom den fra områdene på Vestskogen?

Reddet svanereir

Brannvesenet på Nedre Eiker reddet et svanereir fra å bli ødelagt ved Nedre Eiker bru først i mai. P.g.a. plutselig høy vannstand fikk svaneparet problemer. Brannvesenet bygget en flåte til det truede reiret med seks egg og svanemor aksepterte det.

Hvitvingesvartterne

Store mengder av denne arten er på vandring nordover i følge Internett. Dette er en meget sjelden art i Norge. Arten har vært observert opp til Dalarna i Sverige. Kanskje kommer den også opp til oss?

Merkelig spurv

Fra Toppenhaug i Drammen meldes det om en spurv som har hatt en merkelig oppførsel i mange uker. Den holder til på balkongen til et privathus og har reir under takstein på huset. Den er så og si konstant på vingene foran stuevinduet, den vekker sågar huseieren om morgenen ved at den slår vingene i glasset. Vi har forelagt saken for eksperter, men de har ingen god forklaring. Det er mye rart ute i naturen dere, eller er det kanskje gamle slektninger som går igjen i form av våre bevingede venner?

Isfugl

En isfugl ble 14. mai observert utenfor ABB på Brakerøya. Observatør var Torkild Jensen.

Hærfugl

Ved Holmsbu ble det i slutten av april meldt om 2 stk hærfugl.

BASISKUNNSKAP FUGLER

ET KURSTILBUD FRA NOF ØVRE EIKER LOKALLAG

Kurset er et tilbud til alle fugleinteresserte uansett forkunnskaper. Kursets hovemålsetting er å gi den enkelte grunnleggende basiskunnskaper for selv å kunne viderutvikle sine ornitologiske ferdigheter.

Det blir vektlagt hvordan man skal bruke fugleboka og at man sjøl trener opp evnen til "å ha et kritisk blikk". Kunnskapen bygges opp fra det generelle mot det spesielle.

Kurslederens felterfaring og teoretiske bakgrunn gjør at deltakerne også vil kunne få svar på de mer krevende spørsmål fra feltbestemming og ornitologi generelt.

Dato : 11. - 15. september 1997

Varighet : 3 teorikvelder og 2 ekskursjonsdager, totalt 18 timer

Kursavgift : 250 kr. Betales kontant ved kursstart.

Deltakere : Min. 15 - maks. 25.

Kursansvarlig : NOF Øvre Eiker lokallag, v/Per Øystein Klunderud

Kursleder : Magnus Ullman, Skåne - Sverige

Materiell : Ta med fuglebok og notatblokk/blyant til teorikvelder. Kikkert, teleskop (de som har), felthåndbok og godt med klær, mat og drikke til feltturene.

Torsdag 11.09 - teorikveld

18.30 - 21.45 (2 1/2 t. eff. studietid)

2 hovedtemaer tas opp:

- Fuglenes topografi. Fuglenes fjær er festet i bestemte felt som danner mer eller mindre distinkte områder i fuglenes ytre form, og er plassert ganske likt hos de ulike arter. Vi gjennomgår oppbyggingen av fjærdrakten med de ulike navn på områdene. Hvilke grupper av fjær er det spesielt viktig å kunne? Hvordan er forskjellen hos disse blant ulike grupper av fugl?

- Fuglenes form / feltkjennetegn. Gjennomgang av ulike feltkjennetegn hos fuglene; artenes habitus. Hva skal vi se etter for å se hvilken gruppe fuglen tilhører? Hva er det viktigste å observere når man bare ser fuglen ett kort øyeblikk? Hva er forskjellen mellom å "kikke på fugl" og "kikke på fugl"?

Fredag 12.09 - teorikveld

18.30 - 21.45 (2 1/2 t. studietid)

- Grupper av fugl: vanlige/like arter, kjennetegn og forskjeller.

Vi ser bl.a. på flyvende gjess, våker, spurve- og hønsehauk, terner, sildemåke og svartbak,

vanlige vadere i høstdrakt m.m.

- Ulike trekkstrategier. (Vi er midt inne i høsttrekket.) Hvilke fugler er på trekk nå. Hvor skal de - til tropiske Afrika eller Nordsjølandene? Vi får innblikk i fordeler og ulemper med å trekke på dagen resp. natta og i flokk eller ensom. Hvor fort flyr fuglene og hvor langt?

Lørdag 13.09 - feltkurs

07.00 - 13.00 Fugletårnet ved Fiskumvannet.

- Feltarbeid: Med fugletårnet som base bruker vi økta til å jobbe med fugler i felt. Hovedvekten blir lagt på det vi har hatt i teorien: å skille ulike grupper av fugl fra hverandre og å ha et kritisk blikk ved artsbestemmelsen. Ta med mat og drikke for hele dagen. Er det fint vær og stemning for det kan økta forlenges, evt. kan vi legge opp til en kort skogstur for å se på arter der.

Søndag 14.09 - feltkurs

06.00 Avreise fra Hokksund jernbanestasjon (eller andre steder etter avtale) til Mølen i Vestfold.

07.30 - 14.00 Mølen fugleområde.

- Feltarbeid: En kystlokalitet med et meget spennende fugleliv og muligheter for helt andre arter enn ved Fiskumvannet. Vi arbeider på samme måten bl.a. med måkefugler og vadere. Ta med mat og drikke. Muligheter for forlengelse ved ønske.

Mandag 15.09 - teorikurs

18.30 - 21.45 (2 1/2 t studietid)

- Repetisjon av tidligere stoff. Gjennomgang med kommentarer på de artene vi har sett i felten. Hvor stor nytte har man av å i forveien kjenne til hvordan en fugl ser ut, om man skal identifisere den på langt hold?

Ta gjerne med bilder på arter som kan kommenteres.

Kurslederen, Magnus Ullman, har vært aktiv i mange år i Sveriges Ornitologiska Förening, bl.a. som reiseleder for AviFauna (fuglereiser i Sverige og øvrige verden) og som skribent i Vår Fågelvärld. Han har hatt ansvaret for en rekke studiesirkler innenfor emnet "fugl". Tidligere medlem av Svenska sjeldenhetskomiteen for fugl. Forfatter til flere bøker, og arbeider nå bl.a. med Atlas of European Birds. Har bl.a. utarbeidet utbredningskartene i Lars Jonssons "Fugler i Europa, Nordafrika og Midtøsten".

Bindende påmelding fortløpende til Per Øystein Klunderud, 3322 Darbu, pr. brev eller på tlf. 32 75 05 04. - Lokaler for teorikvelder opplyses senere.

NÅR KOMMER VÅRE TREKKFUGLER TILBAKE TIL NORGE ?

Gunnar Beggerud i Passebekk har ført loggbok over trekkfuglenes ankomst om våren. Passebekk ligger ved Nunedalslågen mellom Kongsberg og Hvitvingfoss.

Art	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993
Tårnfalk										16/4	
Vipe	14/4	13/4		15/4			6/4		24/4	10/4	12/5
Ringdue	10/4	14/4	11/4	15/4	8/4	5/4	25/3	18/3	27/3	27/3	25/3
Tårnseiler	23/5			21/5	27/5	26/5	20/5	24/5	29/5	25/5	14/5
Vendehals										10/5	1/5
Sanglerke	14/4	14/4	8/5	3/5			15/4	9/4	27/3	18/3	19/3
Låvesvale							13/5			27/5	28/4
Taksvale	6/5	10/5	8/5	4/5	1/5	6/5	8/5	3/5	16/5	4/5	24/4
Linerle	8/4	12/4	11/4	24/4	14/4	15/4	14/4	20/4	17/4	18/4	20/4
Jernspurv									20/4	16/4	10/4
Rødstrupe	14/4	15/4	17/4	28/4	13/4	4/4	1/4	20/3	23/3	26/3	3/4
Rødstjert					3/5						
Ringtrost		21/4	3/5								
Svarttrost	9/3	18/3	3/4	29/3	15/4		22/3	20/3	12/3	12/3	
Gråtrost		14/4		26/4	25/4		15/4		8/4		
Måltrost									12/4	19/4	14/4
Rødvingetrost		14/4		27/4	28/3		15/4		14/4	24/4	
Hagesanger	12/5						14/5				
Munk				5/5							
Løvsanger										5/5	28/4
Svart hvit f.s.	6/5	8/5	8/5	8/5	8/5	8/5	13/5	4/5	23/5	3/5	26/4
Stær	11/3	3/4	1/4	28/3	11/4	24/3	1/4	1/4	9/4	24/4	19/3
Bokfink	5/4	7/4	9/4	29/3	13/4	15/4	30/3	24/3	23/3	10/3	17/3

Som vi ser, er det store variasjoner for hver art fra år til år. Den mest stabile er kanskje svart hvit fluesnapper som 5 år på rad har kommet 8. mai. Ringdua ser ut til å komme tidligere nå enn for noen år siden.

NOF's LANDSMØTE 1997

- NOF's landsmøte ble arrangert på Stiklestad i tiden 8.-11. mai. Arrangør var NOF avd. Nord-Trøndelag. Fra Buskerud deltok 7 personer. Det ble en blandet opplevelse. Arrangementet var utmerket, trivelige lokaler i Stiklestad Nasjonale Kultursenter, flott service, fine boforhold og naturskjønne omgivelser for fuglekikking. Våre utflukter til Ørin med bl.a. rødhodeand, havørn, kortnebbgjess og lappspøve og til Mære med tusenvis av kortnebbgjess gjorde et stort inntrykk på østlendingene. For ikke å snakke om Leksdalsvatnet med alle sine horndykkere i praktdrakt.

Selve landsmøtet på lørdag forbigåes i stillhet som fortjent, en utrolig forestilling.

Landsmøtearrangementet var utvidet med en dag i anledning av NOF's 40 års dag. Dette ble markert med en festmiddag 8. mai, på dagen 40 år siden NOF ble stiftet.

På landsmøtet ble **hønschauk** valgt til årets fugl for 1998.

Det er nå to år til neste landsmøte, så hvis vi fortsatt er oppegående, så dukker vi nok opp også da.

Det nye sentralstyret har 5 medlemmer, men bare 4 ble valgt. Dette fordi det ikke var noen lederkandidat.

Lederen skal imidlertid velges på første landsstyremøte i slutten av august, så det er å håpe at den nye valgkomiteen finner en kandidat. De 4 andre i sentralstyret er Knut Eie fra Oslo & Akershus, Torkild Jensen fra Buskerud, Christian Steel fra Aust-Agder og Jørn Tollefsen fra Vestfold.

NOF ledes av et landsstyre som består av sentralstyret pluss 1 representant fra hvert fylke. For Buskerud er valgt Leif Palmstrøm fra NOF Øvre Eiker med Erlend Tollefsen fra NOF Drammen som varamann.

Redaksjonen avsluttet 16. mai

Returadresse:
NOF avd. Buskerud
v/Terje Bakken
Kongleveien 21
3055 Krokstadelva

C - BLAD

A5 --- A4 HEFTER

VINDUSPOSTEN

Håndbøker
Tidsskrifter
Manualer
Prislister

MEDLEMSBLADET

Kataloger
Skoleaviser
Programmer
Medlemsblader

STOKKE TRYKK

Stokke Trykk - 3175 Ramnes
Tlf.: 33 39 79 09 - Fax: 33 39 78 59 - Mob.: 915 14 311